

Verksamhetsrapport delår 1 2022

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Målanalys	3
1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor	3
1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen	16
1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle	27
1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov	28
1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun.....	33
2 Uppföljning av politiska uppdrag	35
2.1 Utbildningsnämnden uppdras att i samverkan med kommunstyrelsen fortsätta arbetet med framgångsrik bemanning, kompetensförsörjning och breddad rekrytering för Gävles förskolor och skolor på ett sätt som ökar kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Fler medarbetare i Gävle kommun ska erbjudas trygga anställningsvillkor och andelen tim- och korttidsvikarier ska tydligt minska till förmån för fler tillsvidareanställningar. För att möjliggöra bättre villkor och förutsättningar för alla medarbetare i skolsystemet så ska samverkan stärkas mellan nämndens medarbetaransvar och kommunstyrelsens arbetsgivaransvar. En gemensam genomförandestrategi med kvantitativa delmål under året ska tas fram under kvartal 1.	35
2.2 Utbildningsnämnden uppdras att analysera och ta fram förslag på hur kommunen kan bli en än mer attraktiv arbetsgivare för alla yrkesgrupper inom förskola, skola och fritidshem, särskilt i de rektorsområden där kompetensförsörjningen är särskilt utmanande.	36
2.3 Utbildningsnämnden uppdras att analysera och beskriva vilka åtgärder nämnden behöver arbeta med för att förbättra barn och ungas psykiska hälsa och skolresultat med anledning av pandemin och dess effekter och hur samverkan med Socialnämnden och Regionen kan stärkas.	37
3 Uppföljning av privata utförare	38
4 Resultat/ årsprognos/ investeringar.....	39
5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna	41
6 Förväntad utveckling	41
7 För verksamheten viktiga nyckeltal	42

1 Målanalys

1.1 Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor

Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

Årets föräldraenkät visar att föräldrar med barn i pedagogisk omsorg är mycket nöjda med verksamheten. Resultatet har försämrats något jämfört med enkäten som genomfördes 2021. På 10 av 15 frågor är resultatet något lägre. Minskningen sker dock från mycket höga värden och eftersom svarsfrekvensen i år är betydligt lägre, påverkar enstaka enkätsvar utfallet. Resultatet behöver därför tolkas med en viss försiktighet.

Enkätresultatet visar att andelen barn med annat modersmål än svenska är högre inom den fristående verksamheten. Det är samma bild som i enkäten förra året. Däremot visar årets resultat att en högre andel barn i den fristående verksamheten vistas mer än 31 timmar i snitt per vecka. I enkätresultatet från förra årets enkät var bilden den motsatta. Detta resultat behöver tolkas med försiktighet eftersom skillnaden i svarsfrekvensen i år är betydligt större mellan grupperna.

Enligt vårdnadshavarna är det storleken på verksamheten som varit den viktigaste orsaken till att de valde ett familjedaghem. Här finns ingen skillnad mellan vårdnadshavare med barn inom den kommunala eller den fristående verksamheten. På en punkt skiljer sig grupperna vårdnadshavare dock åt. De med barn inom den fristående verksamheten har i betydligt högre grad uppgett att de gått på rekommendation från andra vårdnadshavare vid valet av familjedaghem.

Svarsfrekvensen totalt för pedagogisk omsorg är betydligt lägre än förskolans eftersom svarsfrekvensen för den fristående verksamheten i år sjunkit och är mycket låg.

Enkäten är en del av kommunens lagstadgade rätt till insyn i fristående verksamheter och därför är det viktigt att enkäten genomförs på ett bra sätt. Inför kommande år behöver e-postadresser alternativt mobilnummer tas fram för vårdnadshavarna med barn i den fristående verksamheten.

Förskola

Förskoleenkäten 2022

Svarsfrekvens baseras på andel svar av totalt antal inskrivna barn i Gävle kommun för respektive verksamhet. I kommunal förskola är svarsfrekvensen år 2022 55,6% och i fristående förskolan är svarsfrekvensen år 2022 57,4, %. För de kommunala förskolorna är svarsfrekvensen lägre än föregående år. För de fristående förskolorna har svarsfrekvensen kraftigt förbättrats jämfört med förra året (2021).

Svarsfrekvensen för förskolans enkät får även i år betraktas som tillfredsställande. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv har skillnaden i svarsfrekvens mellan olika förskoleområden tidigare år varit ett problem. I år har skillnaden minskat något. Det visar sig att tillgången till aktuella e-postadresser alternativt mobilnummer till vårdnadshavarna är mycket viktigt för att uppnå en hög svarsfrekvens. En annan bidragande orsak till framgångsrikt svarande är vilka riktade insatser som genomförts på förskolorna med information om enkäten.

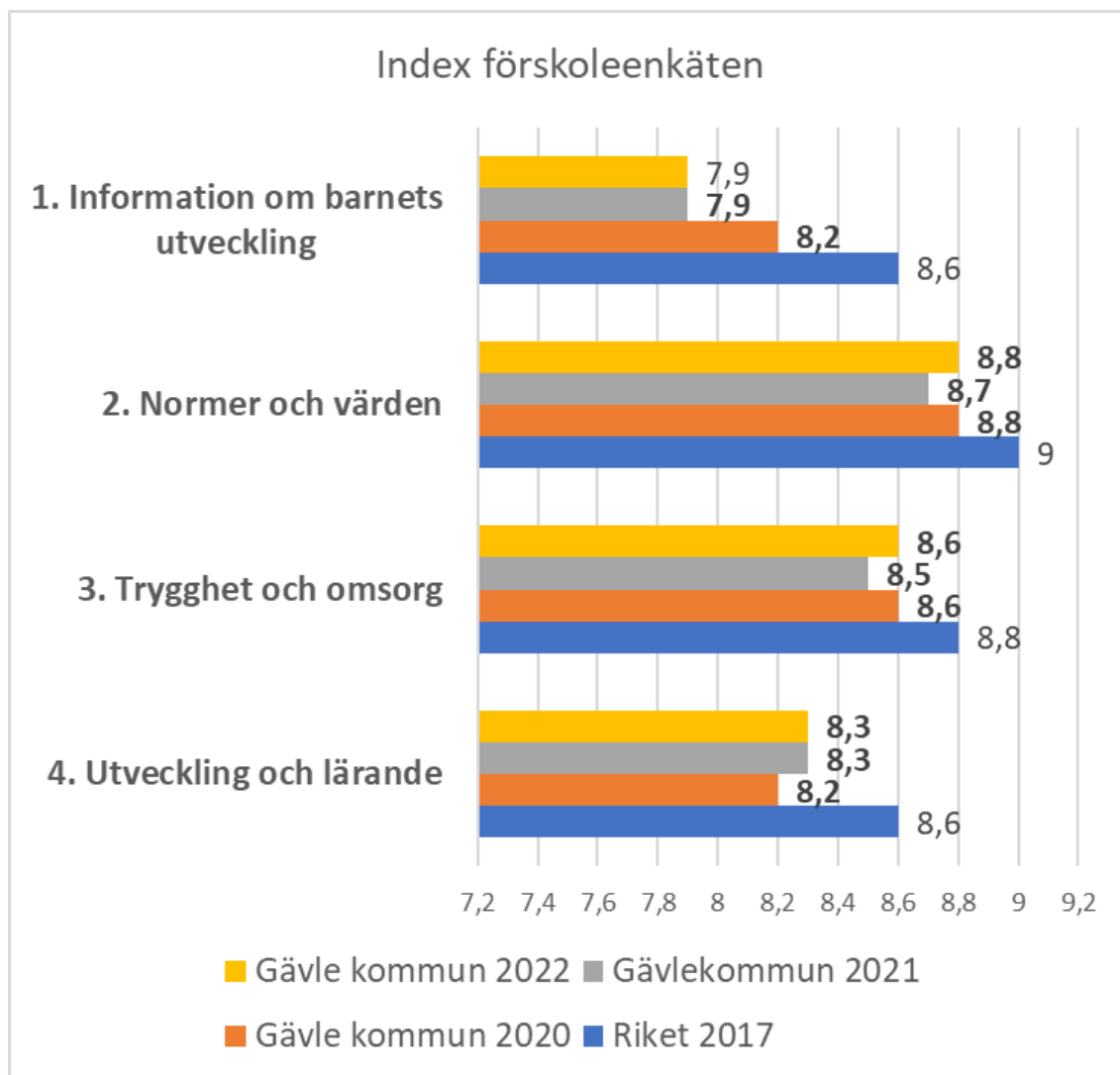
För att bibehålla en bra svarsfrekvens är det även viktigt att förskolans resultat återkopplas till vårdnadshavarna. I år har en sammanfattande rapport från enkätundersökningen publicerats på förskolornas hemsidor. I förskolan finns inte så mycket statistik som kan användas i det systematiska kvalitetsarbetet, det är därför extra viktigt att samtliga förskolor kan få ett eget underlag. För att en förskola ska få en egen rapport behövs en svarsfrekvens som överstiger 40 procent. Jämfört med förra året är det betydligt fler förskolor i år som uppnått den svarsfrekvensen och därför fått en egen rapport.

Utveckling av enkätresultatet i förskolan år 2020 - 2022

I diagrammet nedan visas resultat för hur föräldrar med barn i förskolan i Gävle kommun upplever verksamheten utifrån områdena; information om barnets utveckling, normer och värden, trygghets och omsorg, utveckling och lärande, anpassningar efter barnets behov samt barns inflytande.

Resultat för år 2020 - 2022 visas i diagrammet som indexvärden. Ett index är ett sammantaget mått på något man vill mäta, exempelvis ett bedömningsområde. Förskoleenkätens indexvärden konstrueras genom att lägga samman tre påståenden. Indexvärdet är medelvärde för de tre hopslagna påståendena.

Diagram – Resultat per frågeområde, Gävle total år 2020 - 2022

Diagrammet ovan visar att föräldrarna upplever att förskolans arbete med normer och värden fungerar bra. Föräldrar upplever i lägre utsträckning nöjdhet med informationen kring barnets utveckling. För två av områdena är värdet högre och för två indexområden ligger index på samma nivå som 2021. Resultatet från 2017 är hämtat från enkäten som genomfördes i Skolinspektionens regi.

Resultat utifrån barnets kön

Vårdnadshavare till flickor är genomgående mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. På bara en av frågorna är vårdnadshavare till pojkar mer positiva. "Jag upplever att flickor och pojkar ges samma förutsättningar på förskolan".

Skillnaderna i resultat mellan könen är dock liten på de flesta av frågorna. Skillnaden i nöjdhet mellan vårdnadshavare till flickor och pojkar är störst för följande fråga; "Jag upplever att mitt barn trivs på förskolan".

Förutom flickor och pojkar har vårdnadshavarna kunnat markera ett tredje svarsalternativ, nämligen "Annat/Vill ej ange". Den gruppen är liten men har ökat något jämfört med föregående år, 3,2 % av vårdnadshavarna har svarat med det alternativet. Resultatet i den gruppen avviker kraftigt från resultatet för både flickor och pojkar. För samtliga frågor är resultatet betydligt lägre.

Modersmål

Det är 210 vårdnadshavare har använt ett annat språk än svenska när de svarat på enkäten, vilket utgör 7,1 procent av samtliga svar. Andelen är betydligt högre jämfört med föregående år. Det språk som använts av flest svarande är arabiska följt av engelska och somaliska. Andelen som svarat på annat språk än svenska är fortfarande betydligt lägre än den faktiska andelen vårdnadshavare med annat modersmål.

Analysen av enkätsvaren visar att andelen som svarat på annat språk än svenska är högst för den som fått enkäten via e-post, därefter kommer de som svarat via SMS. Klart lägst är andelen som fått inbjudan via länk/QR-koden

Förmodligen finns det en betydande grupp av vårdnadshavare med utländsk bakgrund som svarar på svenska, men det är ett antagande som inte går att kontrollera, eftersom utländsk bakgrund inte efterfrågas i enkätfrågorna. En jämförelse mellan vårdnadshavare som svarat på svenska och de som svarat på ett annat modersmål visar att på de flesta frågor är skillnaden i nöjdhet liten. De som svarat på annat modersmål är något mer nöjda, högre resultat på 8 av 15 frågor jämfört med högre resultat på 5 av 15 frågor för vårdnadshavare som svarat på svenska. För två av frågorna är grupperna lika nöjda.

Svaren på ett par frågor sticker dock ut för vårdnadshavarna med annat modersmål. De är betydligt mer positiva till att de får fortlöpande information om sitt barns tillvaro på förskolan samt tydlig information om hur det går för barnet på förskolan vid utvecklingssamtalet. Det som sticker ut negativt är att vårdnadshavarna med annat modersmål upplever att deras barn i lägre grad får den anpassning det behöver i förskolan jämfört med vårdnadshavarna som svarat på svenska.

Enkätresultatet visar att vårdnadshavare upplever att den fortlöpande informationen kring barnet kan förbättras

De vårdnadshavare som svarat negativt (svarsalternativen stämmer ganska dåligt/stämmer inte alls) på frågan "Jag upplever att jag fortlöpande får information om mitt barns tillvaro på förskolan" har i årets enkät fått en följdfråga. I följdfrågan kan man med egna ord beskriva vad som saknas. Jämfört med resultatet i föregående enkät som genomfördes i februari 2021 ligger andelen som svarat negativt på samma nivå. Sammanlagt har 220 vårdnadshavare med egna ord beskrivit vad som de upplever saknas i informationen från förskolan.

Den skriftliga informationen från fritextsvaren har sammanställts per förskoleområde. Det går även att se från vilken förskola som svaret är lämnat. I förhållande till antalet svarande per förskoleområde, skiljer sig andelen som utnyttjat fritextsvar mellan de olika förskoleområdena.

Innehållet i fritextsvaren visar stora likheter med de som lämnades i förra årets föräldraenkät.

Kritiken i svaren kan kategoriseras i några huvudområden.

- Förbättrad information kring (pedagogiska mål, läroplan osv), aktiviteter som alla barn deltar i på förskolan i pedagogiskt syfte.
- Vecko-/Månadsbrev med information om vad som ska hända närmaste tiden (aktiviteter) saknas eller kommer för oregelbundet
- Utvecklingssamtal erbjuds inte i tillräcklig omfattning
- Den daglig information om det enskilda barnet, individuell utveckling och omvårdnad upplevs ha brister

Fortfarande upplever flera vårdnadshavare att pandemin är en bidragande orsak till den

försämrade informationen. Det är framför allt den dagliga muntliga informationen som minskat. Bristerna blir tydliga när den ordinarie personalen inte finns närvarande. Även årets enkät visar att en stor andel av vårdnadshavarna uppger att de inte har haft något utvecklingssamtal. Resultatet har förbättrats något jämfört med föregående år, men nästan 30 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte har haft ett utvecklingssamtal.

Hantering av enkäten

Resultatet av enkäten presenteras förutom i delåret även i en intern rapport inom Utbildning Gävle. Resultaten analyseras och insatser görs på samtliga nivåer inom förskolan. Vårdnadshavarna har via förskolans hemsida möjlighet att ta del av totalresultatet för kommunen.

Lärplattform i förskolan

Under hösten 2022 börjar lärplattformen Unikum användas i förskolan. I Unikum ska den pedagogiska dokumentationen göras och delas med vårdnadshavare. Dokumentationen kopplas också till läroplansmål och planeringar. Detta kan förbättra informationen till vårdnadshavarna om barnens utveckling, men även informationen om aktiviteter och annat som händer på förskolan. Dokumentationen är också ett underlag för utvecklingssamtalet i förskolan. Enligt föräldraenkäten är information men även bristen på utvecklingssamtal utvecklingsområden i förskolan, vilket införandet av lärplattformen är tänkt att stärka.

Förskolans betydelse för kunskapsresultaten i förskoleklass

Utbildning Gävle har sammanställt förskoleklassernas kartläggning av förståelse av och kunskaper i matematik och svenska och elevernas förutsättningar för att klara målen i ämnena i åk 3 (se mer utförlig beskrivning under avsnittet om Förskoleklass.) Resultaten som är insamlade på individnivå har sedan kombinerats med uppgift om elevernas senaste förskoleplacering. Detta ger information tillbaka till förskolan med möjlighet att analysera i vilken utsträckning barnen förberetts för skolan. Förskolan får också stöd i sin analys av de socioekonomiska och språkliga förutsättningar samt utvecklingen för de enskilda barnen och barngrupperna. För analysen finns sammanställningar av resultatet i analysverktyget Power BI.

Förskoleklass

Redovisning av kunskapsresultat i förskoleklass höstterminen 2021

För första gången har Utbildning Gävle under läsåret genomfört en insamling och sammanställning av kunskapsresultaten för samtliga förskoleklasser. Redovisningen avser den bedömning som genomförts under höstterminen 2021. Som underlag för bedömningen används Skolverkets nationella kartläggningsmaterial i svenska och matematik, vardera bestående av fyra delmoment. Resultaten är inte automatiskt tillgängliga för huvudmannen då inrapporteringen sker direkt till Skolverket, men nu har Utbildning Gävle också förutsättningar att samla in resultatet centralt.

Syftet med kartläggningen är att ge en bild av i vilken utsträckning klasser och enskilda elever kan förväntas klara målen i svenska respektive matematik i åk 3. I och med denna sammanställning kan analyser göras även på skolenhets- och grundskolenivå. Genom att data även matchas på individnivå mot avlämnande förskola ges också möjlighet att analysera i vilken utsträckning barnen förberetts i förskolan samt socioekonomiska och språkliga förutsättningar.

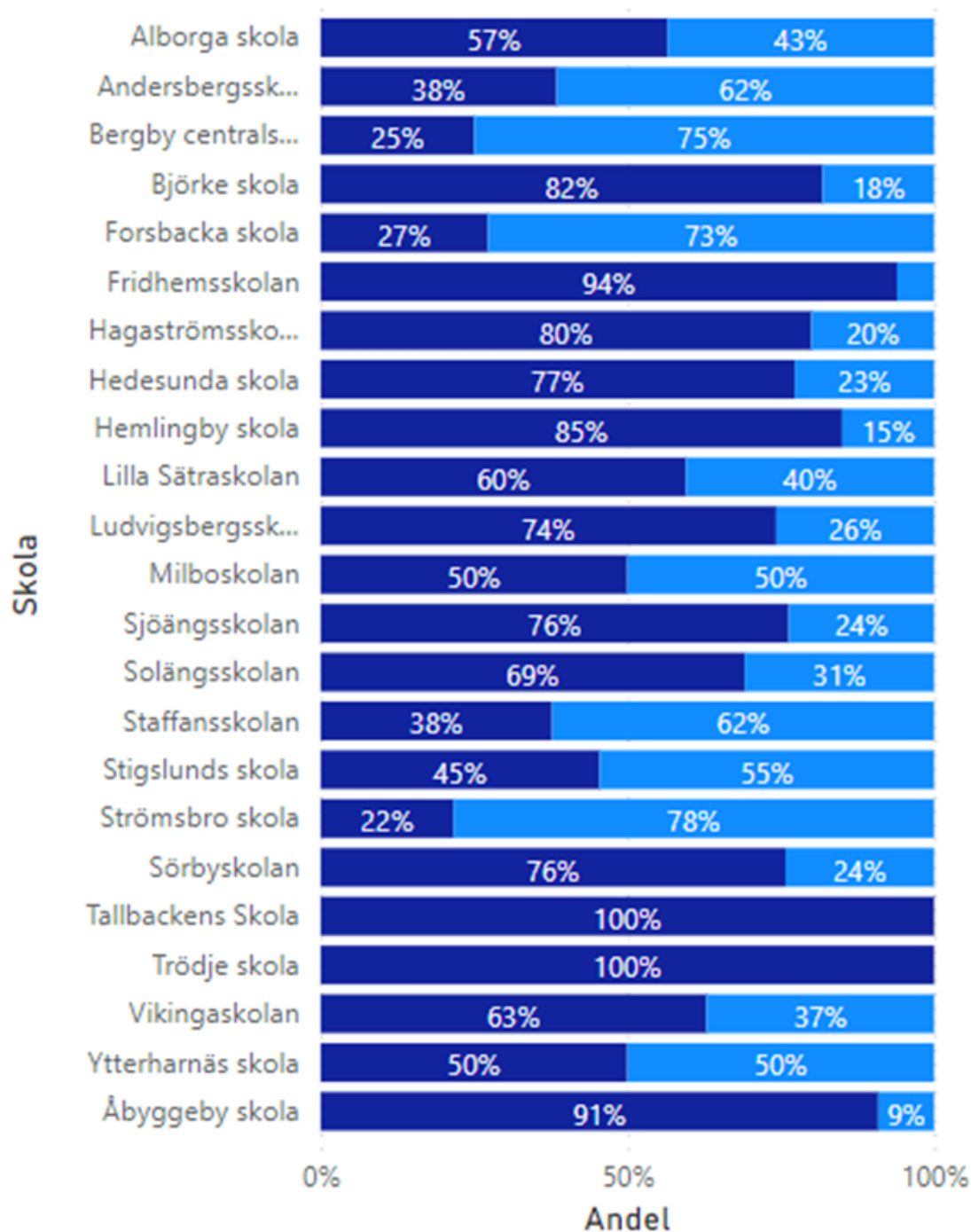
I diagrammet nedan redovisas hur stor andel av eleverna som kan förväntas klara målen i både svenska och matematik i åk 3, genomsnittligt värde är 63 procent. Som framgår är det ganska stor spridning mellan skolenheterna. Några av skolorna har få elever i förskoleklass, vilket kan påverka resultatet utifrån att enstaka elever motsvarar många procent. För några skolenheter skiljer sig resultaten markant åt mellan olika förskoleklasser. Sedan tidigare finns erfarenhet av att bedömningar kan skilja sig åt ganska mycket i början. Kartläggningarna i förskoleklassen är förhållandevis nya och bedömarpraktiken behöver fortsätta utvecklas genom samverkan både inom och mellan skolor. Genom kollegialt lärande och gemensamma diskussioner "kalibreras" bedömningarna och resultatet blir mindre spretigt.

Resultatet av kartläggningen redovisas även som en indikator avseende endast matematik - "Matematiskt tänkande i förskoleklass, andel elever som antas nå målen i åk 3", (redovisad för

första gången helår 2021, utfall 76 procent). Några förskoleklasser saknas i sammanställningen.

Andel i Förskoleklass som förväntas klara målen i Svenska och Matematik

Klarar mål SvMa ● Sant ● Falskt

Verksamheten i förskoleklass

Förskoleklassen ingår i det systematiska kvalitetsarbetet som sker på hela skolan. Verksamheten har goda förutsättningar med hög andel legitimerade lärare, 87 procent, vilket är detsamma som i riket. Personaltätheten är något lägre än i riket, 20,6 barn/lärare jämfört med 18,1 i riket.

Undervisningen i förskoleklass utgår från elevernas förkunskaper, den repeterar och bygger vidare på det som eleverna redan kan och är intresserade av. Eleverna har en positiv inställning till skolan och en vilja att lära. Några skolor uppger att det behövs fortsatt utveckling kring att utmana eleverna i både matematik och svenska, framför allt läsutveckling. Satsningen på språkutvecklande arbetssätt (SKUA) inom Nyanländas lärande har på många skolor även omfattat förskoleklasserna och representanter har deltagit på SKUA-mötena på skolan.

Under januari och februari genomförde Skolinspektionen enkäter till vårdnadshavare i förskoleklass. Resultaten på enkäterna har ännu inte presenterats, analysen av dessa i förhållande till verksamheten i förskoleklass görs i delår 2.

Fritidshem

Fritidshemmet ingår i det systematiska kvalitetsarbetet som sker på hela skolan. Arbetet genomsyrar alla verksamheter och alla årskurser. Verksamheten har goda förutsättningar med hög andel fritidslärare/fritidspedagoger, 71 procent, vilket är betydligt högre än i riket, 39 procent. Även personaltäthet är god, 20,1 elever/heltidstjänst, även den högre än i riket (20,3). Detta gäller de kommunala fritidshemmen. Personaltätheten i fritidshemmen i de fristående skolorna i Gävle är betydligt lägre, 42,8 elever/heltidstjänst.

Under januari och februari genomförde Skolinspektionen enkäter till vårdnadshavare i förskoleklass och årskurs 2, i enkäterna finns frågor om fritidshem. Resultatet på enkäterna har ännu inte presenterats, analysen av dessa i förhållande till verksamheten inom fritidshemmen görs i delår 2.

Grundskola

Uppföljning av resultaten i grundskolan har följt plan under vårterminen. I januari genomfördes resultatdialoger utifrån julfetygen, dialogen utgick från samma frågeställningar som tidigare samtal om resultat under läsåret 21/22. De utmaningar som framkom handlar bland annat om fortsatt arbete med att utveckla bedömarkompetensen, bristen på vikarier, brist på behöriga lärare i framför allt matematik och de naturvetenskapliga ämnena, hur skapa goda lärmiljöer när man tar emot många nya elever. Alla skolor har också beskrivit att pandemins påverkan blivit mer synligt nu; distans- och fjärrundervisningen vårterminen 2021, sjukfrånvaro för elever och lärare samt bristen på vikarier har lett till att eleverna inte har givits möjlighet i tillräcklig grad för att tillgodogöra sig kunskaper.

Under samtalen lyfts även behovet av stöd för att öka förutsättningarna för elevernas lärande. Stödet som efterfrågas är bland annat tillgång till inläsningstjänst; ökad bemanning/extra resurser; en bättre vikariehantering; rekrytering av legitimerade lärare i matematik och naturorienterande ämnen; extra stöd i de naturorienterande ämnena; rekrytering av specialpedagoger och speciallärare med inriktning läs- och skrivutveckling; riktat stöd till de elever som saknar behörighet i engelska, matematik samt svenska/svenska som andraspråk; ökad samverkan mellan skola, region och socialtjänst.

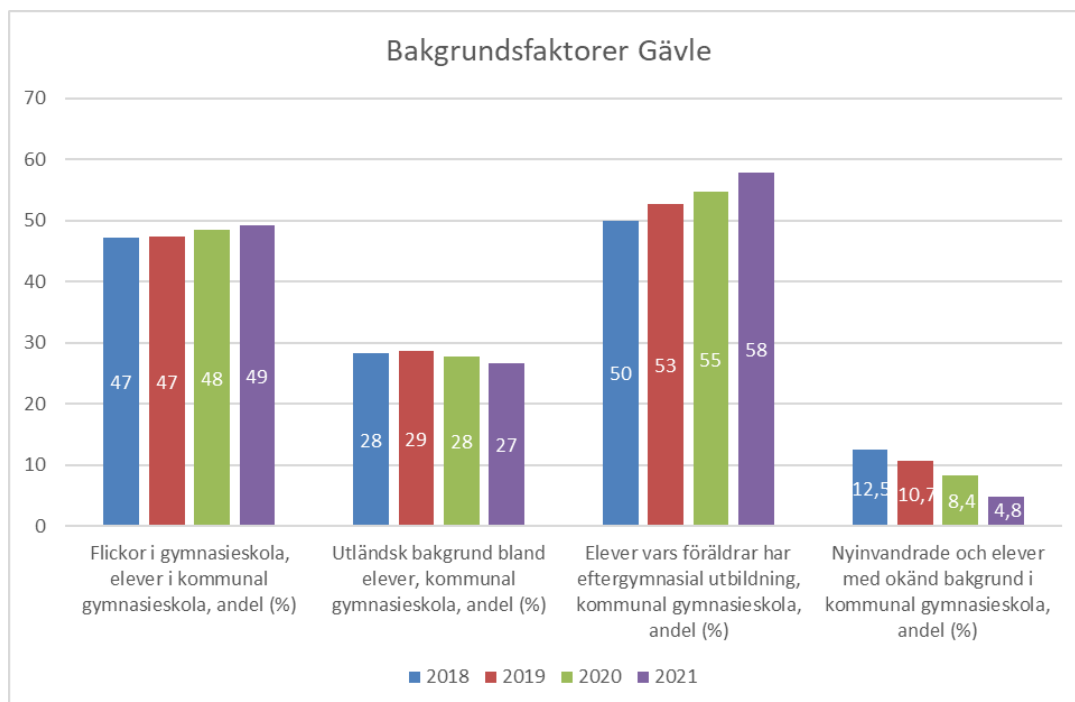
Inläsningstjänst är upphandlat och skolorna har tillgång till det. Via Clockwork har ett antal medarbetare anställts på högstadieskolorna för att ytterligare stärka arbetet för att öka måluppfyllelsen, flera av dessa är legitimerade lärare. Alla skolenheter har individuella planer för eleverna och avstämningar sker kontinuerligt för att följa upp att åtgärder/aktiviteter ger effekt, om inte diskuterar elev och lärare förslag på nya åtgärder/aktiviteter i den individuella planen.

I slutet på april gjordes en kortare avstämning med de biträdande rektorerna på högstadieskolorna. I de samtalen blev det tydligt att den ökning av andelen behöriga till ett nationellt program som brukar ske under vårterminen inte kommer att ske i samma utsträckning detta läsår. Prognosen tyder på ett resultat i paritet med föregående år.

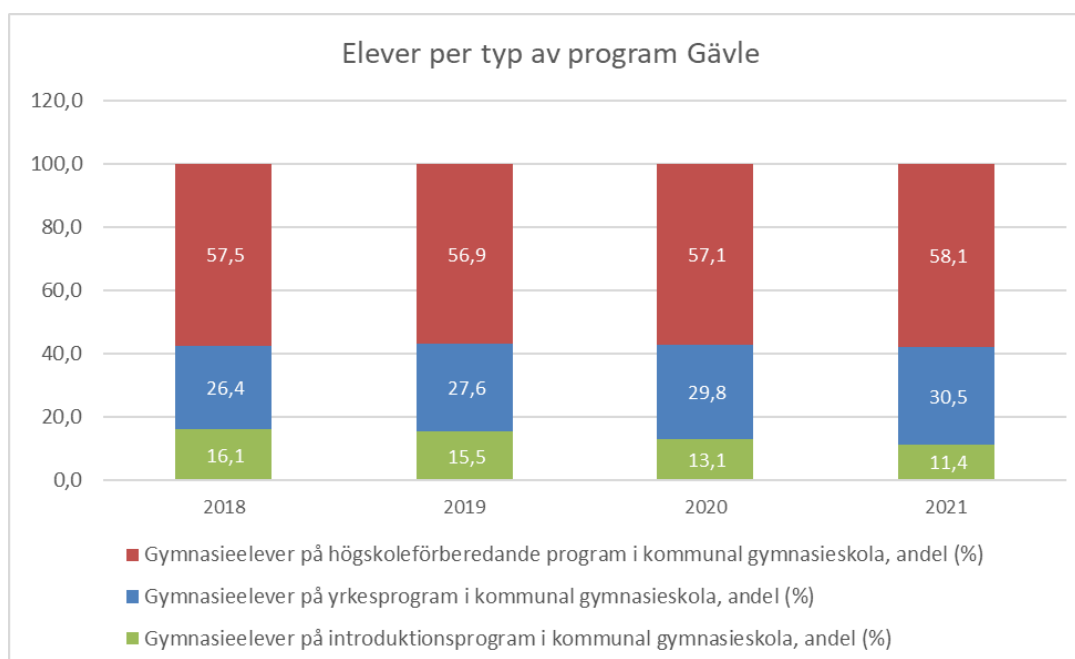
Gymnasieskolan, särskolan

Analys av ändrade förutsättningar och resultatutvecklingen i Gymnasieskolan

Antalet elever i Gävles kommunala gymnasieskolor har minskat med 81 elever från 2018 till 2021 och var 15 oktober 2021 3345. Under perioden har andelen flickor åter ökat till 49 procent. Andelen elever med utländsk bakgrund, 27 procent varierar något men är relativt konstant. Andelen nyinvandrade elever minskar stadigt i takt med att det relativt stora antal, främst pojkar, som anlände framför allt under 2016 nu gått ut gymnasiet. Andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning som sedan 2012 varit konstant ökar kraftigt från 2019.

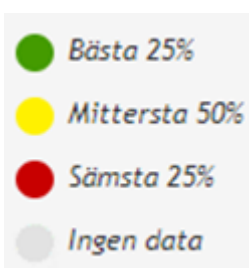

Samtidigt med utvecklingen ovan minskar andelen elever på introduktionsprogram kraftigt och är nu nere på samma nivå som 2014. I stället ökar andelen på yrkesprogram.

I tabellen nedan åskådliggörs ett antal nyckeltal för Gävles kommunala gymnasieskolor dels med färgkodning där resultatet är grönt om det ligger inom de 25 bäst placerade kommunerna, dels med minidiagram som visar trenden. Högre värden är positivt för alla nyckeltalen och alla kurvor pekar åt rätt håll. Det gäller särskilt andelen gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program samt utvecklingen av examen och behörighet på yrkesprogrammen.

Nyckeltal	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	67,8	69,3	67,2	69,6				
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde	2,0	4,3	4,0	4,2				
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor	14,3	14,3	14,4	14,6				
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	78,4	78,7	79,6	81,1				
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, yrkesprogram kommunala skolor, andel (%)	21,2	20,3	19,5	24,7				
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	78,6	78,7	79,8	81,5				
Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesprogram kommunala skolor, andel (%)	69,5	72,4	74,2	78,2				
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor, andel (%)	14,0	25,0	22,0	34,0				

Analysdata hämtade från Kolada

Arbete med kraftigt förbättrade resultat

Under läsåret har uppföljning genomförts på individ- och gruppnivå vid klasskonferenserna inför utvecklingssamtalen. Rektorerna har arbetat med att ta fram tydliga rutiner kring elevhälsoarbetet på respektive område och där behövs fortsatt arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Rektorerna har kontinuerligt rapporterat till verksamhetschef hur arbetet fortlöper. Gymnasieskolan har fortsatt följa upp resultaten på gymnasieutbildningarna genom resultatkartläggning på individnivå för de elever som beräknas ta gymnasieexamen. I kartläggningen finns underlag på vilka elever som når examen med åtgärder och elever som har större utmaningar, används på skolorna för att planera olika insatser på individ- och gruppnivå.

Polhemskolans nationella program - prognos

Program	Antal elever	Antal gy-examen	Andel gy-examen
BA	57	46	80,7%
BF	44	33	75,0%
EE	23	19	82,6%
HT	9	8	88,9%
HV	23	22	95,7%

Program	Antal elever	Antal gy-examen	Andel gy-examen
IN	7	6	85,7%
RL	23	22	95,7%
TE	125	110	88,0%
VF	26	22	84,6%
VO	38	27	71,1%

Vasaskolan nationella program - prognos

Program	Antal elever	Antal gy-examen	Andel gy-examen
ES	66	49	74,2%
HU	11	11	100,0%
NA	116	90	77,6%
SA	143	112	78,3%

Borgarskolans nationella program - prognos

Program	Antal elever	Antal gy-examen	Andel gyexamen
EK	111	84	75,7%
FT	37	13	35,1%
HA	21	7	33,3%
SA	93	85	91,4%

IM-gymnasiet och gymnasiesärskolan - prognos

Eftersom antalet elever per program både inom IM och gymnasiesärskolan är litet, redovisas enbart en prognos på totalen. 72 procent av eleverna inom IM beräknas bli behöriga till ett nationellt program eller bli anställningsbara. Inom gymnasiesärskolans nationella program beräknas 76 procent bli anställningsbara.

Under vårterminen träffades skolledarna från olika program för att diskutera utifrån resultatkartläggningen och dela med sig av goda exempel och fortsatta utmaningar. Några framgångsfaktorer för högre resultat är:

- Ökad närvaro hos eleverna
- Vårdnadshavarens delaktighet i sin ungdoms studier
- Aktivt arbete från start med eventuell skolfrånvaro
- Kollegialt lärande mellan pedagogerna för att hjälpa åt och samarbeta

Utmaningarna varierar mellan skolform, rektorsområde och program. Gemensamt är att pandemin har påverkat elevernas lärande. Alla rektorsområden arbetar med olika åtgärder och stödinsatser för att stötta elevernas lärande:

- Frånvaroutredningar
- Närvarofrämjande aktiviteter
- Speciallärarstöd
- Kuratorssamtal
- Extra tid i aktuell kurs och ämne
- Stöd av undervisande lärare i aktuell kurs och ämne
- Stödugor

- Extra omprovstillfällen
- Erbjudit lovskola
- Erbjuda Sommarskola

Andra yrkeskompetenser för att avlasta lärare

Inom Utbildning Gävles förskolor och skolor är andelen legitimerade lärare högre än (förskola och fritidshem) eller i paritet med riket. Det finns därmed inga större strukturella problem med brist på legitimerade lärare i dagsläget. För att förebygga och på sikt säkerställa att alla elever ska få sin undervisning av legitimerade lärare, pågår ett arbete med att utveckla organisation och arbetssätt samt att se över vilka kompletterande kompetenser som kan avlasta legitimerade lärare. Utbildningsnämnden beslutade i resursfördelningsmodell och internbudget att avsätta 15 mnkr för att stärka upp verksamheten med kompletterande kompetenser under tre år, med start 2022. Dessa medel ska användas inom grundskolan och gymnasieskolan för att rekrytera andra kompetenser som kan avlasta lärare, så att de kan ägna mer tid åt undervisning och de uppgifter som hör till undervisningen.

Förskola

Inom förskolan har en partssammansatt arbetsgrupp tagit fram en kompetensförsörjningsplan. Utifrån planen har bland annat kompetenser inventerats som underlag för rektorernas organisering; uppdragen inom förskolan har tydliggjorts, vilket underlättar vid rekrytering; stödsystem för att följa barnens närvaro och utifrån det kunna planera verksamheten har införts. Under året har några förskoleområden utökat med trygghetsanställningar. Flera förskoleområden har också övergått till månadsanställningar för vikarier i syfte att stärka upp i verksamheten vid vikariebehov samt för att ge goda förutsättningar för förskollärares planering och uppföljningsarbete. Genom att visstidsanställa personer som varit timanställda ges förutsättningar för tryggare anställning samt en ökad kontinuitet, vilket också bidrar till en ökad kvalitet i verksamheten. I något förskoleområde har försök gjorts med pool-anställningar och om det ger ett positivt utfall kan det bli tillsvidareanställningar framöver. I ett annat förskoleområde har antalet förskolestöd utökats. Förskolan tittar även på andra kompetenser för arbetet i barngrupp än förskollärare och barnskötare.

Grundskola

Förra året gjordes i grundskolan en kartläggning och analys av arbetsuppgifter och i samband med tjänsteplaneringen tydliggjordes vilka befattningar som redan finns och behov av eventuella ytterligare kompletterande och stödjande befattningar. Alla rektorsområden har utifrån de medel som nämnden avsatt för kompletterande kompetenser anställt medarbetare med uppdrag som ska möjliggöra att lärare kan ägna sig mer åt undervisning och de uppgifter som tillhör undervisningen. Det kan handla om att elevassistenter arbetar med enskilda elever eller med mindre grupp elever som utmanar, vilket frigör mer tid till undervisning i klass för lärare. Lärarassistenterna stöder med arbetsuppgifter som kopiering och materialtillverkning som annars ligger på läraren. Det kan ibland samordnas med stöd för elever som behöver ha avbrott i sin skoldag för att behålla koncentration och fokus. Exempel är elevcoacher som har i uppdrag att arbeta med att öka tryggheten och studieron i en klass/på en skola samt utreda och dokumentera kränkingsärenden. Ytterligare exempel är att skolbibliotekarier anställs, vilket höjer såväl kvaliteten på det läsfrämjande arbetet samt frigör tid till lärares undervisning. En grundskola har infört heltidsmentorerna med uppdrag att ha den huvudsakliga kontakten med vårdnadshavare, samverka internt och externt med elevhälsa, socialtjänst, region, hantera uppföljning av frånvaro och trygghetskartläggningar enligt Gävlemodellen. Mentorerna arbetar också med främjande, förebyggande och åtgärdande trygghetsarbete och med rastaktiviteter. Flera skolor har inslag av dessa uppdrag i ovanstående roller - elev- och lärarassistenter, elevcoacher samt i andra roller som hälsopedagoger, socialpedagoger.

Gymnasieskola

Vasaskolan har sedan hösten 2021 ett projekt med heltidsmentorerna både för att utveckla mentorsrollen och för att kunna frigöra lärare för undervisning. Ytterligare en heltidsmentor anställdes i januari. Projektet har utvärderats under våren med bland annat enkäter till elever och personal samt genom samtal lärare, elevhälsopersonal och heltidsmentorerna. I utvärderingen framkommer ännu inga tydliga resultat. Någon yrkesgrupp upplever lägre

arbetsbelastning. Ett antal förbättringsområden har framkommit kring introduktionen av elever, att det är viktigt att mentorerna kan vara delaktiga i undervisningssituationen för att observera och återkoppla till läraren. Projektet fortsätter ytterligare ett läsår med vissa förändringar; en heltidsmentor på musikinriktningen som ansvarar för tre klasser; viss del av tjänsten ska vara undervisning; undervisande lärare ska involveras tydligare vid elevernas introduktion; utveckla möjligheten att med lektionsbesök och feedback till lärarna. Även nästa läsår kommer projektet att utvärderas löpande med mentor och annan berörd personal och elever.

Utifrån de medel som nämnden beslutat om inför 2022 har en socionom anställts på Vasaskolan. Under året kommer elevcoacher, lärarassistenter och ungdomskonsulenter anställas på övriga gymnasieskolor. Rekrytering har i samtliga fall påbörjats och tillsättning sker under sensvåren eller till hösten. Uppdragen för dessa personer innefattar att främja skolkärväro, stötta elever i deras skolsituation och utveckla trygghetsarbetet.

Nyanländas lärande

Skolverkets riktade insatser för nyanländas lärande har pågått i snart två läsår. Gävle kommun har olika insatser med rubrikerna Övergångar, Bygga svenska, Individuell studieplan, Förstärkt studie- och yrkesvägledning (SYV), Måluppfyllelse svenska som andraspråk (sva), Implementering och organisation av undervisning kring sva samt språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA).

Fyra av insatserna kommer att slutredovisas till Skolverket 31 augusti 2022. Under året har framkommit behov av att förlänga några insatser, utifrån att det behövs mer tid för implementering och spridning. En begäran till Skolverket om förlängning lämnades in och beviljades. SKUA, Bygga svenska samt Förstärkt SYV kommer därför att förlängas under höstterminen 2022 för att slutredovisas i februari 2023.

Effekter

Effekter av de riktade insatserna kommer framförallt märkas i ett långsiktigt perspektiv, men redan nu finns positiva effekter. Effekter som lyfts fram i verksamheterna är att det bland personalen finns en större medvetenhet kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, man ser behov av att arbeta språk- och kunskapsutvecklande och det finns en nyfikenhet att lära sig mer. Man har också sett en attitydförändring hos personal, att barns och elevers språkutveckling är allas ansvar och det finns en större motivation bland personalen att arbeta språk- och kunskapsutvecklande.

Arbetet med SKUA utgår från observationer och fokussamtal i verksamheterna och utifrån detta har man fått syn på vad man redan gör och ringat in viktiga fokusområden, bland annat behovet av muntlig färdighet bland alla elever, inte bara de flerspråkiga eleverna. Ett kollegialt lärande pågår på förskolor och skolor under ledning av lärledarna. Personalen ger varandra respons utifrån observationer och vågar även vara "kritiska vänner". Flera förskollärare och lärare har börjat prova på nya typer av aktiviteter och uppgifter. Stödstrukturer används mer frekvent.

I insatser kring studie- och yrkesvägledning har samarbete inletts mellan SYV och lärare/mentorer på några skolor. Man har konstaterat att mycket som är SYV-relaterat redan görs i olika ämnen och finns med i kursplaner, men det behövs samordning och planering mellan SYV och lärare samt en årsplanering inför ett nytt läsår. Gruppvägledning har genomförts i mindre grupper under lektionstid och lärare har då haft möjlighet att anpassa undervisningen till det som tas upp i gruppvägledningen.

Några effekter som personal tycker sig kunna se bland elever är att eleverna är mer delaktiga i sin utbildning och har varit mer engagerade när pedagoger har testat olika övningar. Eleverna har fått möjlighet att förmedla sina kunskaper på olika sätt, trots att de är relativt nya i det svenska språket och när man har testat olika "SKUA-uppgifter" har eleverna varit mer aktiva muntligt. Bilder används i undervisningen på ett mer medvetet sätt. Ytterligare en effekt är ökad förståelse för modersmålets betydelse; eleverna uppmuntras att använda sitt modersmål och de använder modersmålet till exempel för att reflektera kring sitt lärande och för att uttrycka känslor. Flerspråkighet har fått större fokus. Några förskolor och skolor uppger att det nu syns mer att det är en flerspråkig verksamhet, till exempel genom anslag och material på väggarna.

På de skolor där grupp vägledning med elever har genomförts upplevs att eleverna vågar fråga mer än tidigare, att de är mer aktiva och tar mer egna initiativ till ytterligare kontakt med studie- och yrkesvägledare. Detta har bidragit till att eleverna är tryggare i sina val inför gymnasiet. Pandemin har bidragit till att studie- och yrkesvägledare har haft flera digitala kontakter med elever, vilket många gånger har varit det första initiativet till ytterligare kontakt. Några grundskoleelever har varit på studiebesök på IM för att få större kännedom om de möjligheter som finns där.

Planering framåt

Arbetet med de riktade insatserna är ett långsiktigt arbete och arbetet måste få ta tid och utrymme även efter att stödet från Skolverket avslutas. I stort sett alla områden lyfter behovet av nätverk, till exempel för lärledarna i SKUA och för sva-lärare. När det gäller insatser som berör studie- och yrkesvägledning finns redan fungerande nätverk, men det är viktigt att de olika utvecklingsprojekten följs upp och sprids på ett systematiskt sätt.

Det finns behov av att hålla i utarbetade rutiner och planer, både på enhets/områdesnivå samt på övergripande nivå. En långsiktig, hållbar organisation för området nyanlända och flerspråkiga elever ska tas fram, där lärledarnas kompetens tas till vara och används som resurs. Insatser och åtgärder som rör nyanlända och flerspråkiga elever behöver finnas med i det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer.

De digitala systemen (framför allt den nya lärplattformen Unikum samt Edlevo) kommer att användas för dokumentation av elevernas utveckling och kunskaper.

Överlämningar och övergångar

Det systematiska kvalitetsarbetet gällande överlämningar och övergångar har utvecklats utifrån särskilt riktade checkpunkter i nulägesanalysen i Stratsys, på såväl enhets-, områdes- och verksamhetsnivå, vilka besvaras av samtliga skolledare inom Utbildning Gävle för att också samlas upp på central huvudmannanivå.

Styrgruppen för överlämningar och övergångar har planerat insatser för att revidera och utveckla överlämningsdokumentet från förskola till grundskola utifrån Skolverkets uppdaterade dokument.

En gemensam rutin för överlämning och övergång från årskurs 6 till 7 ska tas fram för att skapa en större likvärdighet inom Utbildning Gävle. En gemensam rutin kommer fortfarande att lämna visst utrymme för en specifik enhets särskilda förutsättningar. Själva överlämningsdokumentet finns dock redan och används av samtliga överlämnande enheter.

Överlämningsdokumentet från grundskola till gymnasiet ska revideras då det behöver förtydligas än mer specifikt vilka anpassningar som tidigare fungerat och givit effekt för respektive elev.

Analys av indikatorerna

Antal inskriva barn/årsarbetare i förskolan (kommunala verksamheter).

Personaltätheten har enligt mätningen hösten 2021 förbättrats gentemot 2020 (5,4 jämfört med 5,6). Mätningen 2020 hade brister, vilka delvis förbättrats inför mätningen 2021. Arbetet med att kvalitetssäkra inrapporteringen pågår. En jämförelse med riket visar att personaltätheten är lägre i Gävle (5,4 jämfört med 5,1 i riket). Om man däremot tittar på antal barn/legitimerad förskollärare har Gävle ett betydligt bättre resultat än i riket (10,1 jämfört med 11,7).

Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling. Utfall i årsredovisningen.

Matematiskt tänkande i förskoleklass, andelen elever som antas nå målen i åk 3. Utfall i årsredovisningen.

Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå. Utfall i årsredovisningen.

Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i

matematik. Utfall i delår 2.

Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik. Utfall i delår 2

Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik. Utfall i delår 2.

Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor.
Utfall i delår 2

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Utfall i delår 2

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram. Utfall i delår 2

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Antal inskrivna barn/årsarbetare i förskolan (kommunala förskolor)	—	5,25	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Förskolan utmanar och stimulerar barnens matematiska utveckling	—	80 %	Ok	● Uppnås
Matematiskt tänkande i förskoleklass, andel elever som antas nå målen i åk 3	—	88 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Taluppfattning åk 1, andel elever som når mellan eller hög nivå	—	93 %	Ok	● Uppnås
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik, kommunala skolor,	—	65 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor	—	88 %	Ok	● Uppnås
Elever i åk 9 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor	—	88,2 %	Ok	● Uppnås
Genomsnittlig betygspoäng i svenska som andraspråk i åk	—	8	Ok	● Uppnås

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
9, kommunala skolor				
Elever i gymnasieskolan med lägst betyget E i matematik 1, kommunala skolor,	—	95,6 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor	—	72,5 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	—	85 %	Mindre avvikelse	Uppnås delvis
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år, kommunala skolor	—	73 %	Ok	Uppnås

1.2 Trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen

Nämndens verksamheter

Pedagogisk omsorg

På frågan om vi tryggt kan lämna vårt barn har föräldrar med barn inom den pedagogiska omsorgen skattat ett mycket högt resultat. Sammanställningen visar ett medelvärde på 9,7 där 10,0 är maximalt resultat.

Förskola

På frågan "jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan" instämmer 77 procent av vårdnadshavarna helt och hållet eller ganska bra. Det är en försämring jämfört med föregående år. Nästan 19 procent av vårdnadshavarna uppger att de inte vet. Det är en betydligt högre andel jämfört med föregående år, det är därför viktigt att tydligare informera om förskolans rutiner kring arbetet med att förbygga och utreda kränkande behandling.

Närvaro

Förskolorna har ett närvaro-/frånvarosystemet "Planera förskola". Förskolorna har nu större möjlighet att följa barnens närvaro och sätta in olika åtgärder för att kompensera den undervisning som barnen riskerar förlora. Frånvaron är fortsatt förhållandevis hög i förskolan, en ny rutin där dialog förs med vårdnadshavare utifrån barnens frånvaro har implementerats.

Förskoleklass och fritidshem

Förskoleklasserna genomför Gävlemodellen samtidigt med övriga årskurser.

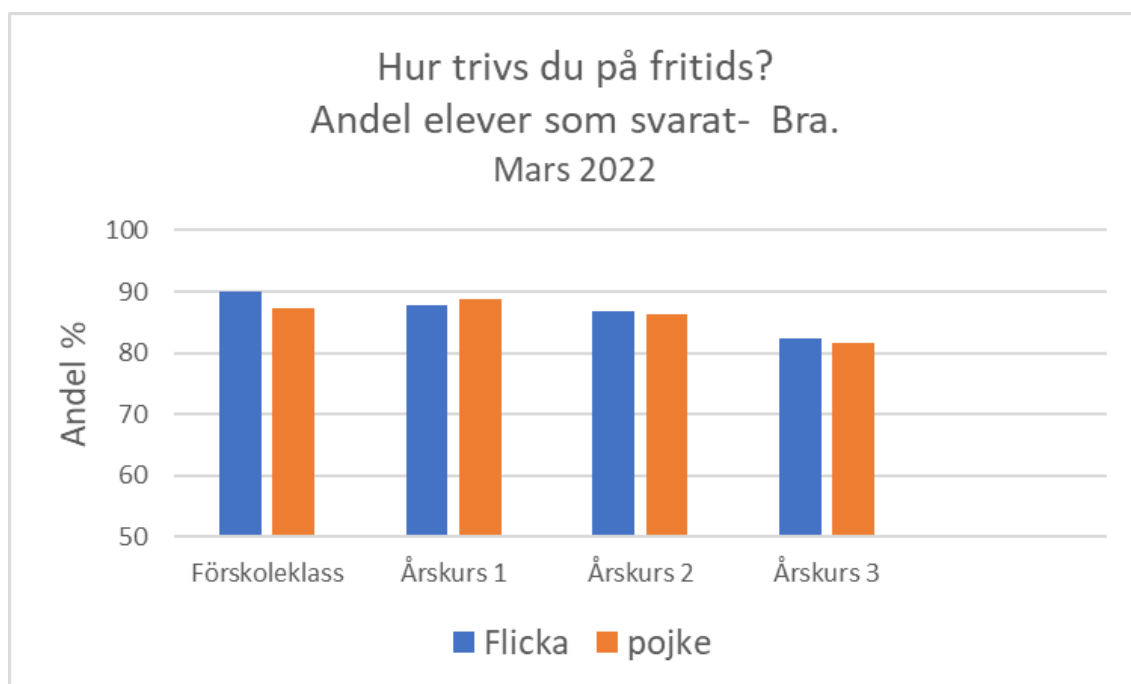
Nedanstående diagram visar några frågor från den senaste kartläggningen i Gävlemodellens

enkät. Sammanställningen visar ett bättre resultat för flickor på frågor om trivsel, omsorg och lärande. För resultatet på frågan om studiero är skillnaden mellan könen liten.

Fritidshemmet har inget separat resultat i Gävlemodellen, resultatet hanteras på klass- och skolnivå. Förskoleklass och fritidshem har representanter i trygghetsteamet, där tas främjande, förebyggande och åtgärdande aktiviteter upp.

En stor andel av alla elever i förskoleklassen och årskurserna 1–3 är idag inskrivna i fritidshemmet. Nedanstående diagram visar den fråga som handlar om trivsel på fritidshemmet. Statistiken kommer från den senaste kartläggningen i Gävlemodellens enkät.

Skillnaden totalt för samtliga årskurser visar liten skillnad mellan könen. Flickor trivs något bättre än pojkar. Andelen som uppger att det trivs bra minskar med ökad ålder. Detta gäller både flickor och pojkar.

Ökad utevistelse och utelek har gynnat lek och kamratskap, barnen leker även mer över klassgränser och grupper utomhus. Fritidshemmet har en viktig roll i att planera och leda rastverksamhet, olika satsningar har i flera fall förbättrat trygghetsresultaten.

Under januari och februari genomförde Skolinspektionen enkäter till vårdnadshavare i

förskoleklass, man frågar även vårdnadshavare i förskoleklass och årskurs 2 om fritidshemmet. Resultaten på enkäterna har ännu inte presenterats, analysen av dessa görs i delår 2.

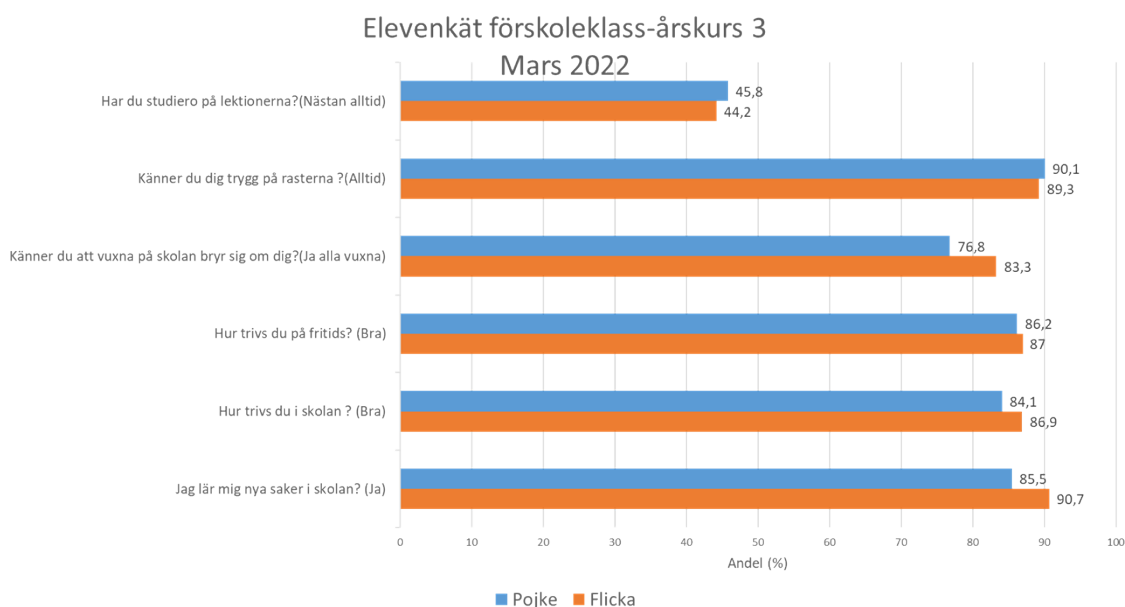
Grundskoleutbildningen

Gävlemodellen

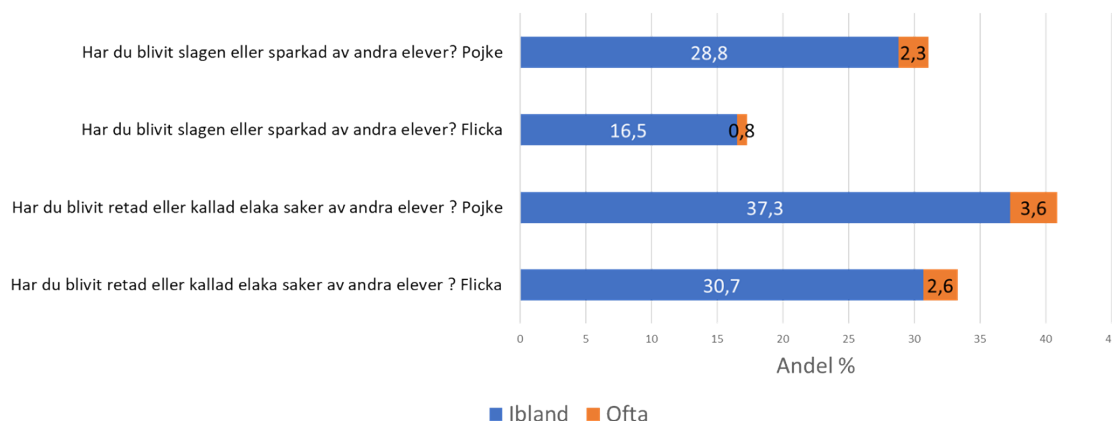
Gävlemodellen är en strategi med syfte att på systematisk basis kunna arbeta långsiktigt med trygghetsfrågor, studiero och kvalitetsarbete. Det är betydelsefullt att påpeka att det inte är en metod eller manual utan erbjuder några centrala komponenter och förhållningssätt som gång på gång har visat sig vara effektiva men som behöver anpassas till varje skolkontext. Skolorna i Gävle arbetar inom ramen för Gävlemodellen, men insatserna utgår från respektive skolas specifika förutsättningar och aktuella behov.

För de yngsta eleverna i förskoleklass till årskurs 3 genomförs en förenklad enkät som innehåller 14 frågor. Frågorna kompletteras med bildstöd. Samma enkät används även för elever i grundsärskolan. Svarsfrekvensen för åldersgruppen är mycket hög. Den har legat på 90-95 procent under de senaste åren. Det innebär att samtliga klasser (med något undantag) har en egen klassrapport att analysera för att sedan hitta utvecklingsområden.

När årets resultat sammanställs på övergripande nivå visar statistiken att det finns vissa skillnader i resultat mellan könen. I de nedanstående diagrammen finns sammanställningar av ett urval av frågorna från enkäten.

Andel utsatta elever Förskoleklass-årskurs 3 Mars 2022

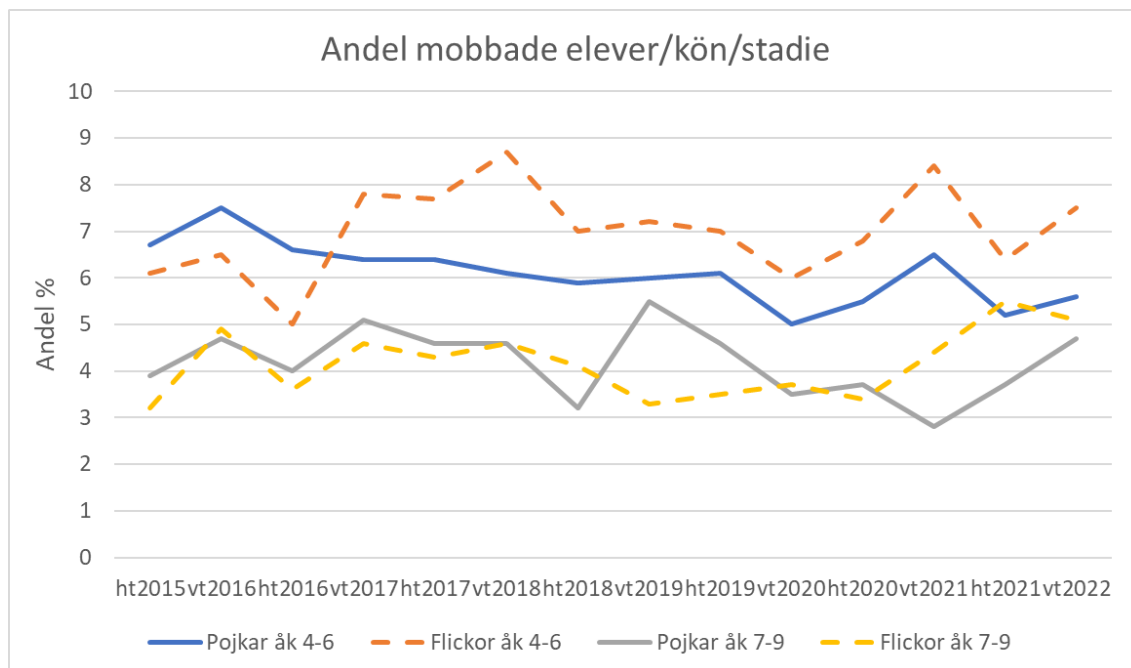
Sammanställningen visar att flickorna upplever trivsel i något högre grad än pojkarna. För frågorna om studiero och trygghet har pojkarna en något bättre resultat,

Pojkar uppger i högre grad att de är utsatta av andra elever på olika sätt. En analys av vårens resultat med avseende på fysisk utsatthet visar något högre utsatthet i förskoleklass. När det gäller verbal utsatthet är det samma mönster, något högre utsatthet för pojkarna i förskoleklass. Jämfört med höstens kartläggning ligger den fysiska utsattheten på samma nivå medan den verbala utsattheten ökat något.

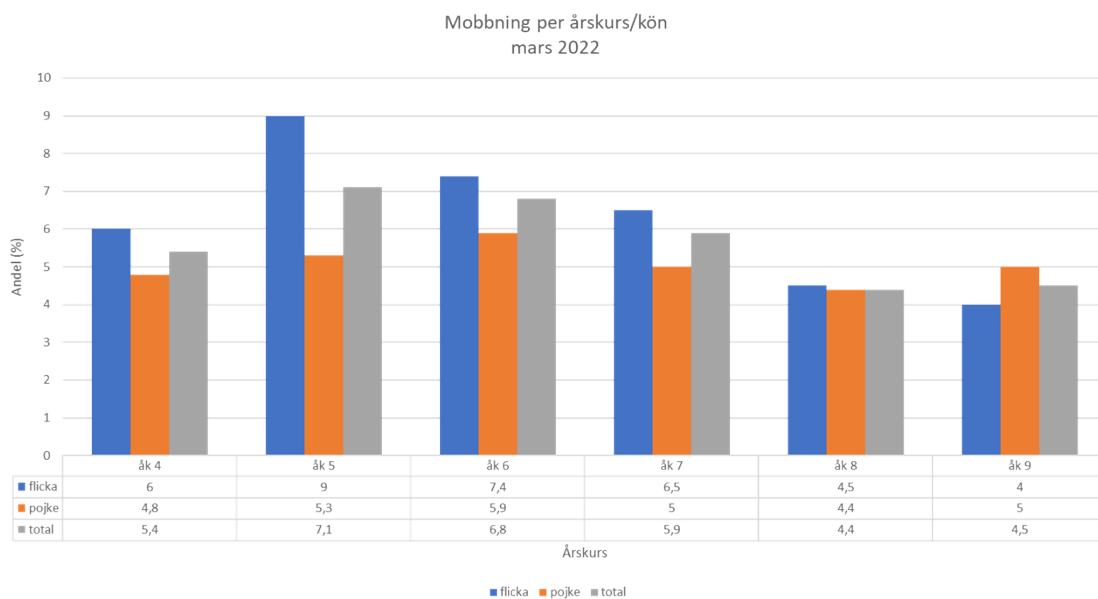
Samtliga skolor och klasser får även sitt resultat redovisat i två indexvärden.

Det ena kallas skolklimatindex och det andra index kränkningar. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. På övergripande nivå är resultatet i oktober för skolklimatindex marginellt lägre än för mätningen i höstas (89,6 jmf 90,1). Även för index kränkningar är resultatet något lägre jämfört med mätningen i höstas (83,0 jmf 83,4).

Skolverkets nationella undersökning (353) visade att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet är mobbade. I Gävle är motsvarande siffra 5,8 procent i mars 2022. Värdet för mobbning i mars är 0,6 procentenheter högre än värdet i oktober. Resultatförsämringen beror på ett sämre resultat för eleverna i årskurs 4-6, både för flickor och pojkarna. I årskurs 7- 9 har andelen mobbade pojkarna ökat jämfört med värdet i oktober.

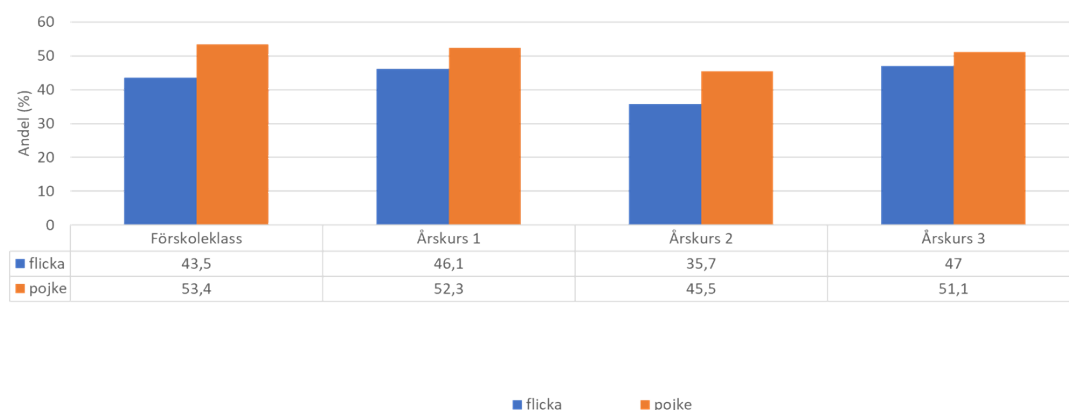
Vårens kartläggning visar att andelen flickor som uppger sig mobbade är högre i samtliga årskurser utom i årskurs 9. Andelen mobbade flickor är högst i årskurs 5 och 6.

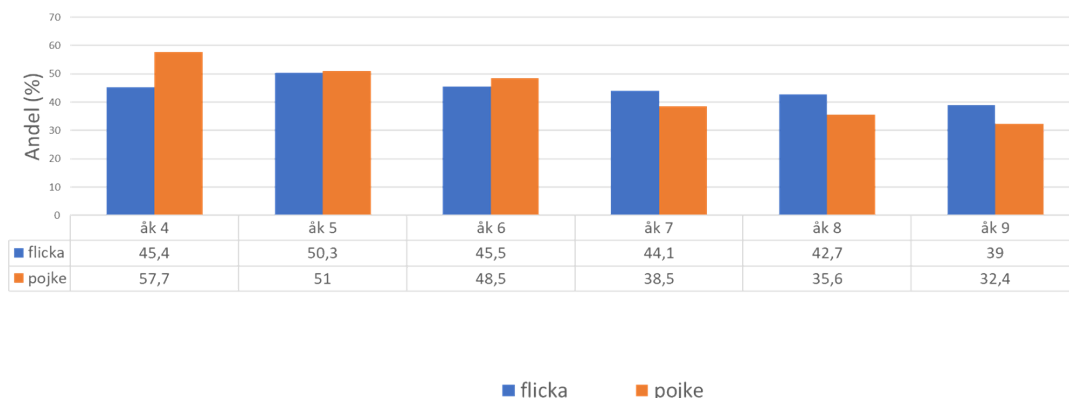
Kamratobservationer

Den senaste kartläggningen visar att elever i förskoleklass till årskurs 3 har en högre andel av pojkarna jämfört med flickorna observerat att andra elever blivit utsatta. I årskurs 7 till årskurs 9 är det en högre andel av flickorna som observerat att andra elever blivit utsatta.

Har du sett någon annan elev blivit retad eller slagen mars 2022

Har du sett någon elev bli utsatt, exempelvis blivit retad, utstött, hotad, slagen? mars 2022

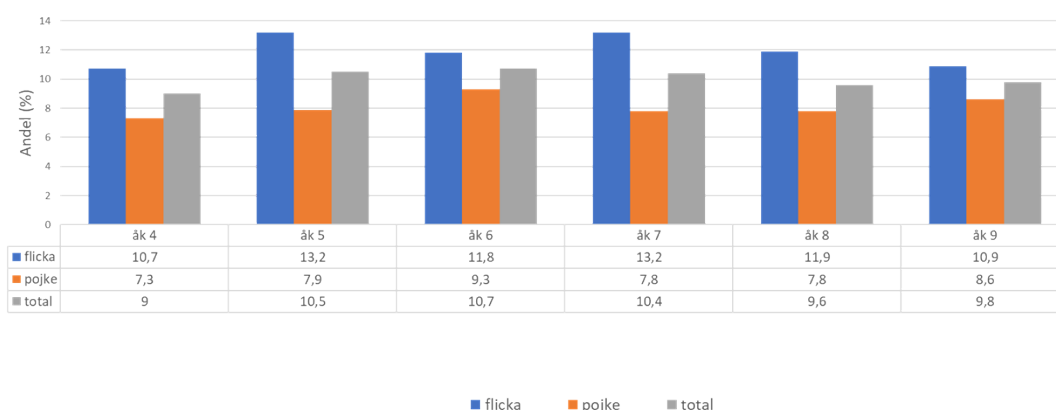
Ett skolklimatindex beräknas även för skolor med klasser i årskurs 4 till 9. Indexvärdet baseras på 14 frågor i enkäten. Värdet kan presenteras som ett värde som är max 10 alternativt max 100. Värdet på skolklimatindex sjunker med stigande ålder (årskurser). Det förhållandet gäller både flickor och pojkar. En jämförelse av skolklimatindex sammanställt per årskurs (4-9) från höstterminen 2019 (före pandemin) och hur det ser mars 2021 visar följande:

Skolklimatindexet har sjunkit i samtliga årskurser utom för årskurs 9. Försämringen är störst i årskurs 4 och årskurs 5. En något mindre försämring har skett i årskurs 6 och årskurs 8. I årskurs 7 har den minsta försämring skett. Vårens kartläggning visar att skolklimatindex är fortsatt lågt för årskurs 9. Resultatet i årskurs 9 är lägre än resultatet i årskurs 8. Vanligtvis brukar resultatet för eleverna i årskurs 8 ligga lägst. Tidigare år sker en tydlig resultatförbättring mellan åk 8 och 9.

Skolklimatindex för grundskolan utgör även en indikator för målområdet trygghet, sammanhållning och en välfärd att lita på i hela kommunen. Höstens kartläggning visar att värdet på skolklimatindexvärdet har förbättrats, men ligger fortfarande lägre än före pandemin.

Kartläggningarna i Gävlemodellen har pågått sedan 2012. Därför finns solida data att följa över tid. Andelen elever som uppger att de är utsatta på nätet har under ett antal år legat på en konstant nivå. Vårens kartläggning visade att den negativa aktiviteten på nätet har ökat. Andelen som uppger att de blivit utsatta har ökat i samtliga årskurser jämfört med höstens kartläggning. Den största försämringen har skett i årskurs 6 och årskurs 9.

Andel elever utsatta för nätkränkningar
per årskurs/kön mars 2022

Sverige har länge haft en relativt låg förekomst av mobbning jämfört med andra länder, men det finns nu flera rapporter som visar på att mobbningen ökat. Skolverkets rapport "Attityder till skolan" visar en samstämmighet med den statistik som tagits fram genom Gävlemodellens enkäter. Skolverket sammanfattar läget på följande sätt: De yngre eleverna upplever att de blir utsatta för kränkande behandling oftare än de äldre eleverna. Andelen elever som upplever att de någon gång har utsatts för kränkande behandling har ökat sedan 2015.

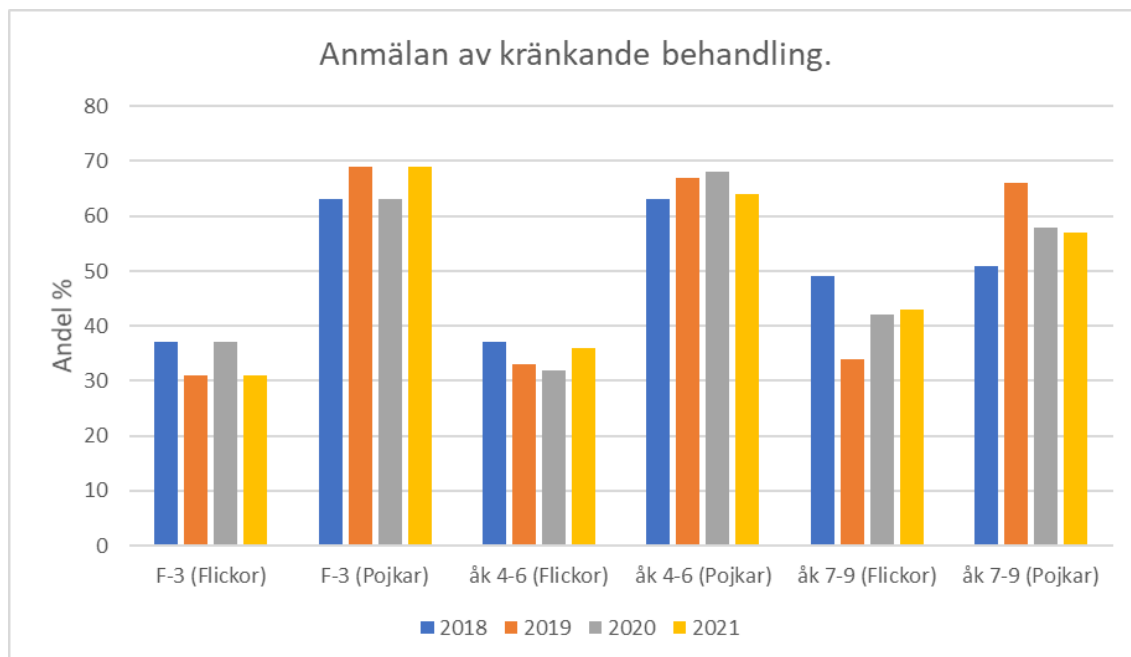
Sammanfattningsvis kan vi se några mönster i våra kartläggningar som visar att pojkar verkar vara mer nöjda, tryggare och mindre stressade i skolan, liksom att det finns tydliga skillnader mellan åldersgrupper av elever, där de yngre eleverna är mer positivt inställda till undervisningen men samtidigt oftare upplever att de blir utsatta för kränkande behandling.

Att skolor medverkar i Gävlemodellen är givetvis ingen garanti för att mobbning inte kan förekomma på skolan. Men dessa skolor har bättre förutsättningar, eftersom de känner till vad forskningen rekommenderar och vad lagen kräver. De får långsiktigt stöd att genomföra enkäter, möjlighet att medverka vid nätverksträffar samt ledningsstöd. Gävlemodellen kan ses som systematiskt kvalitetsarbete utifrån skolans värdegrundsuppdrag.

Anmälan om kränkande behandling

Förskollärare, lärare och annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla det till rektorn. Rektorn ska i sin tur anmäla händelsen vidare till huvudmannen.

Den sammanställda statistiken över anmälningar i grundskolan för 2018-2021 visar på att det sker betydligt fler anmälningar för pojkar.

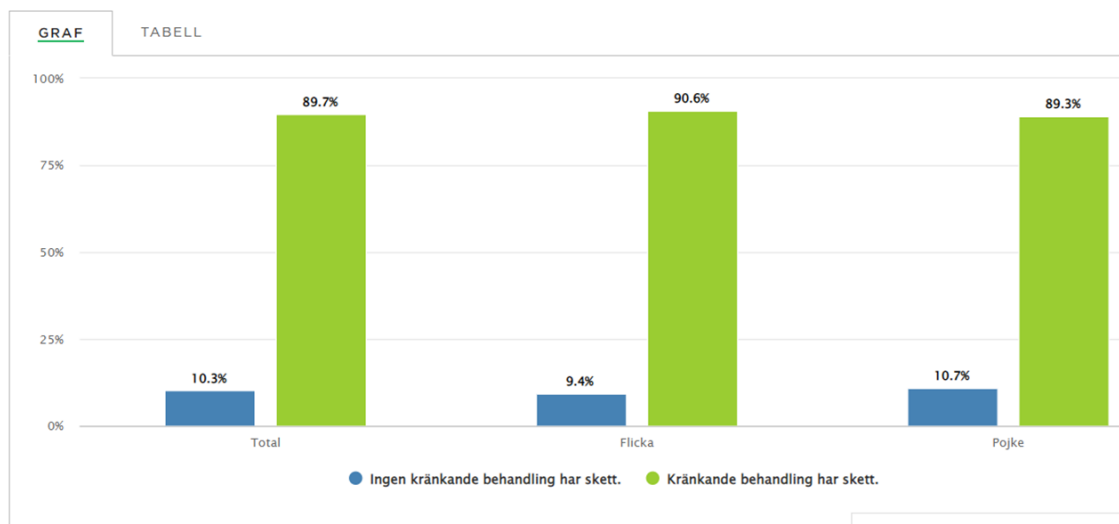

Ovanstående statistik visar tydligt att det är svårare för personalen att få syn på kränkande behandling bland flickorna. I statistiken för mobbning är det betydligt fler flickor än pojkar som uppger att de blivit mobbade. Detta är tydligast i årskurs 4-6.

En rektor som får reda på att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med förskolans eller skolans verksamhet är skyldig att anmäla det till huvudmannen. Huvudmannen är sedan skyldig att skyndsamt utreda vad som hänt.

Statistik för läsåret 2020/2021 visar att 90 procent av det som anmälts har efter utredning bedömts vara kränkande behandling. Här finns ingen skillnad mellan könen.

Vad visade utredningen?

Uppföljningen för läsåret 2020/21 visar att nästan en fjärdedel av skolorna inte rapporterar i systemet. Det finns därför behov att ytterligare följa upp hanteringen kring anmälan och utredning av kränkande behandling.

Närvaro

Alla rektorsområden arbetar aktivt med att främja skolnärvaro. Det finns tydliga rutiner där man följer upp frånvaro i klass, årskurs, skola och rektorsområde. En enkel mall för

kartläggning av frånvaro används eller är på väg att introduceras i rektorsområdena.

Pandemins påverkan dels genom elevers och lärares frånvaro, dels genom distans- och fjärrundervisning syns tydligare den här våren, alla högstadieskolorna beskriver att eleverna i årskurs 9 upplevs tröttare och svårare att motivera till extra ansträngningar den sista terminen. Eleverna upplever samtidigt att de inte har tillräckliga kunskaper sen tidigare och att bristen på vikarier och sjukfrånvaro gjort att möjligheten att hämta igen det man missat minskat.

Gymnasieutbildningen

Gävlemodellen

Enkäten har reviderats vid starten av höstterminen 2021 och kommer att genomföras en gång per läsår. Ny kartläggning kommer att ske under senare delen av höstterminen 2022. En sammanfattning av resultatet kommer att finnas i årsredovisningen.

Närvaro

Även inom gymnasieskolan har pandemin och frånvaron hos elever och lärare påverkat elevernas lärande. Alla rektorsområden arbetar med olika åtgärder och stödinsatser för att stötta eleverna, bland annat med aktivt arbete från start med eventuell skolfrånvaro, tidiga frånvaroutredningar och närvarofrämjande aktiviteter av olika slag. Extra tid i kurser och ämnen erbjuds, likaså lovskola och sommarskola.

Elevhälsan

Utvecklings-EHT

Läsåret 2020/2021 påbörjades implementeringen av Utvecklings-EHT (elevhälsoteam), en gemensam modell för ett mer samlat och kvalitativt elevhälsofrämjande och förebyggande arbete. Syftet med Utvecklings-EHT är att använda elevhälsan och den pedagogiska kompetensen i ett gemensamt systematiskt hälsofrämjande och förebyggande arbete på organisations-, grupp- och individnivå, och utifrån detta också skapa en större likvärdighet i våra verksamheter.

Roller och ansvar, förståelse för begrepp, strategi för delaktighet, utveckling av undervisning och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete med en samlad elevhälsa är delar av det innehåll som genomsyrat såväl Utvecklings-EHT på rektorsområdena, men även de senaste två årens chefsträffar. På chefsträffarna har några av Sveriges främsta experter inom området bidragit med sin kompetens och inspirerat arbetet med Utvecklings-EHT.

Arbetet med Utvecklings-EHT har generellt lett till en positiv utveckling av skolenheternas arbete med främjande och förebyggande processer. Flera steg i riktningen mot ökad systematik har tagits och förändring i tankesättet kring förebyggande och främjande märks. Vid vissa skolenheter börjar fokus under utvecklings-EHT förflyttats så att förebyggande och främjande processer och diskussioner kring dessa väger tyngre än åtgärdande arbete vilket är avsikten. Det finns fortsatt behov av att utveckla det hälsofrämjande arbetet ytterligare. Förutsättningarna för elevhälsoarbete i stort och utvecklings-EHT varierar mellan skolenheterna.

Centrala elevhälsan

De professioner som arbetar med elevhälsoarbete kan vara anställda både av Centrala elevhälsan och vid de enskilda skolenheterna. Elevhälsan har en central organisation med medarbetare som arbetar både centralt och vid enskilda skolenheter. Centrala elevhälsan har en nära samverkan med skolledare och det lokala elevhälsoarbetet som sker på de enskilda skolenheterna.

Olika arbetsgrupper finns och kompetensutveckling sker för att öka kunskapen och utbilda pedagoger i att kunna möta alla elever i klassrummet genom att skapa en god lärmiljö där hälsa och lärande har ett starkt samband. Exempel på det är utbildning i MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa). Elevhälsans chefer deltar på rektorsområdenas utvecklings-EHT för att komma närmare verksamheten och fånga upp behov inom rektorsområdena, det har startat med grundskolan men kommer även att planeras in för gymnasieskolorna. Lokal och central elevhälsa har fortsatt deltagit på chefsträffar tillsammans med skolledare där gemensamma föreläsningar och gemensamma diskussioner har förts kring hur det främjande och

förebyggande arbetet kan stärkas. Hälsosamtalen, som skolsköterskorna genomför, har lyfts och fått extra fokus. Dessa kommer att gås igenom, utvärderas och analyseras i det tvärprofessionella arbetet. När det gäller det åtgärdande arbetet är professionerna inom centrala elevhälsan nöjda eller mycket nöjda med arbetet tillsammans med skolenheterna och har uppfattningen att det är ömsesidigt.

CAS är ett kartläggnings- och utredningsverktyg som syftar till att kartlägga barn och ungdomars neurokognitiva processer, strategier och utvecklingsområden. Inom CAS finns i dagsläget två kartläggningsinstrument för psykologer och för specialpedagoger, speciallärare, logopedier eller motsvarande kompetenser. Det är framför allt för elever som inte diagnostiseras med en intellektuell funktionsnedsättning, men har omfattande behov av hjälp och stöd där CAS kan vara ett sätt att öka kvaliteten på centrala elevhälsans arbete gentemot olika skolenheter. Stöd ifrån specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) har sökts både 2021 och 2022 men inte beviljats. Planen är att arbetet fortsätter men riktas till Solängens rektorsområde som deltar i utvecklingsarbetet.

Ett utvecklingsarbete är att uppdatera informationsmaterial till de externa aktörer som man elevhälsan mer sällan samverkar med. En ökad förståelse för vad elevhälsoarbete innebär underlättar i den samverkan.

Inom den centrala elevhälsan har kuratorerna bildat en arbetsgrupp för att ta fram ett gemensamt underlag kring frågor om våld i kontakten med elever. Detta gäller både vid nya samtal och vid skolsocial kartläggning. Arbetsgruppen tar också fram ett utbildningsmaterial riktat till nya medarbetare inom Utbildning Gävle.

Medicinsk insats

Utbildning Gävle är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan av dess medicinska insatser. Enheten medicinsk insats skiljer sig från den övriga centrala elevhälsan genom att den är en verksamhet som arbetar utifrån en annan lagstiftning och har Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som bedriver tillsyn av verksamheten. Vården som bedrivs är frivillig och samtycke från elev och vårdnadshavare är en förutsättning för insatser.

Skolsköterskorna deltar regelbundet på elevhälsoteam; på grundskolan i trygghetsteamet och på gymnasiet i arbetet med Gävlemodellen. Arbetsmaterial kring livsstilsvanor är upprättat och används i undervisning både på individ- och gruppnivå. Skolsköterskorna och skolläkarna arbetar aktivt för att främja psykisk och fysisk hälsa genom hälsosamtal, gruppundervisning kring livsstilsfrågor och genom att delta på elevhälsomöten och möten med vårdnadshavare och elever.

Samverkan med externa aktörer

Centrala elevhälsan har samverkan med verksamheter inom Region Gävleborg och inom Socialnämndens ansvarsområde. Samverkan sker löpande mellan chefer och medarbetare på strategisk nivå och kring enskilda elever. Den medicinska delen samverkar med andra vårdgivare vid behov. Ett gemensamt dokument avseende arbets- och ansvarsfördelning för barn och ungdomars psykiska hälsa inom/mellan kommuner och Region Gävleborg är centralt för samverkan.

Länsledning är en strategisk samverkansledning avseende socialtjänst, omsorg/omvårdnad, utbildning inom kommunerna samt inom Region Gävleborg. Denna samverkansledning har på en övergripande nivå ansvar för att identifiera, initiera, leda och utvärdera samt utveckla gemensamma samverkansfrågor i Gävleborgs län. Inom samverkan finns även operativa välfärdsgruppen, som har utökats med representanter från alla skolformer samt de fristående skolorna för att få ett närmare samarbete och en ökad operativ effekt.

Verksamheten Bryggan regleras av ett samverkansavtal mellan Region Gävleborg och Gävle kommun och syftar till att samordna resurserna och öka kunskapen om utvecklingsneurologiska svårigheter i förskoleålder samt ge barn med dessa svårigheter en god skolstart. Sandvikens, Hofors och Ockelbo kommuner (Bryggan Västra) har ett liknande samverkansavtal. Verksamhetschefen för centrala elevhälsan har efter omförhandlingen av samverkansavtalet deltagit i en arbetsgrupp som fått i uppdrag att tillsammans med representanter från

socialtjänsten, regionen samt kommunerna i Bryggan Västra ta fram ett nytt samverkansavtal med arbetssätt som bygger på tidiga samtida insatser (TSI). Det arbetet pågår och beräknas vara klart innan sommaren för att kunna starta upp hösten 2022.

Elevhälsan har en omfattande samverkan och är drivande i det brottsförebyggande arbetet inom BIG. I ett antal samverkansforum inom Gävle kommun såsom våldspreventivt arbete, förebyggande av våld i nära relationer och tryggare Gävle är elevhälsan en del. En av enhetscheferna vid elevhälsan är även delaktig i Sektor Styrning och stöds arbete med uppdragen ifrån kommunstyrelsen avseende ett aktivt våldspreventivt arbete och hur kommunens långsiktiga drog- och brottsförebyggande arbete kan organiseras.

Analys av indikatorerna

Trygghetsindex föräldrar förskola: Indexvärdet ligger något högre jämfört med föregående år. Avrundat till en decimal blir årets värde bättre än förra året. Den fråga i index med sämst resultat lyder "*Jag upplever att mitt barns känslomässiga behov (som t.ex. behov av tröst, närhet och bekräftelse) tillgodoses på förskolan*". Vårdnadshavare till flickor är mer positiva i sina svar än vårdnadshavare till pojkar. Målvärdet uppnås.

Trygghetsindex förskoleklass: Utfall i delår 2

Skolklimatindex grundskola: Indexvärdet är högre för elever i åk 4-6 jämfört med elever i åk 7-9. Resultatet ligger på samma nivå jämfört med vårterminen 2021. Målvärdet uppnås inte.

Skolklimatindex grundsärskola: Utfall i delår 2.

Skolklimatindex för gymnasieskola: Utfall i årsredovisningen

Skolklimatindex för gymnasiesärskola: Utfall i årsredovisningen

Närvaro Grundskolan: Utfall i årsredovisningen

Närvaro Grundsärskolan: Utfall i årsredovisningen

Närvaro Gymnasieskola: Utfall i årsredovisningen

Närvaro Gymnasiesärskolan: Utfall i årsredovisningen

Elevhälsa (index) årskurs 9: Skolinspektionen har infört en ny enkät, nytt målvärde samt utfall i delår 2

Elevhälsa (index) årskurs 2 gymnasieskola: Skolinspektionen har infört en ny enkät, nytt målvärde samt utfall i delår 2

Indikator	Utfall		Målvärde	Status	Prognos Helår
Trygghetsindex föräldrar förskola	8,6		8,6	Ok	 Uppnås
Trygghetsindex föräldrar förskoleklass				Ok	 Uppnås
Skolklimatindex grundskola	72,1		73,5		
Skolklimatindex grundsärskola	84,9		87,5		
Skolklimatindex gymnasieskola			72	Ok	 Uppnås
Skolklimatindex gymnasiesärskola			56	Ok	 Uppnås
Närvaro grundskolan			92 %	Mindre avvikelse	 Uppnås delvis

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Närvaro grundskolan	—	87 %	Större avvikelse	■ Uppnås ej
Närvaro gymnasieskola	—	91 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Närvaro gymnasieskolan	—	87 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis
Elevhälsa årskurs 8	—		Ok	● Uppnås
Elevhälsa årskurs 2 gymnasieskolan	—		Ok	● Uppnås

1.3 Påtagligt förbättrat företagsklimat i Gävle

Nämndens/bolagets verksamheter

Studie- och yrkesvägledning ska ses som en integrerad del i undervisningen och hela skolans ansvar. Arbetet fortgår utifrån den reviderade huvudmannaplan som utbildningsnämnden beslutat om. Ett konkret exempel på den utveckling som sker inom Utbildning Gävle Bergby skolas Framtidsval. Bergby har använt tid från elevens val för att införa lektioner i Framtidsval i årskurs 7-9. En studie- och yrkesvägledare och en förstelärare genomför lektionerna, som är uppdelade i tre områden; Utsikt - utbildning, arbetsmarknad, prao och samarbete med arbetslivet; Insikt - självledarskap, normer, värdering och medvetna val; Verktyg - studieteknik, inlärningsstrategier, handlingsplaner i livet och hur man gör när man stöter på hinder. Syftet är att öka elevernas motivation och stärka valkompetensen, responsen från eleverna har varit positiv och effekter märks på elevernas motivation. Metodiken används som ett gott exempel.

Arbetet med helhetsperspektiv fortsätter i den centralt sammansatta arbetsgruppen. Under inledningen av 2022 har verksamheten genom skolledare involverats än mer för att få en gemensam bild av vad helhetsperspektiv innebär. Diverse begrepp som är frekvent förekommande inom respektive process (LHU (lärande för hållbar utveckling), trygghetsarbete, elevhälsoarbete och SYV (studie- och yrkesvägledning) har diskuterats i arbetsgruppen och även värderats i förhållande till hur just dessa specifika begrepp skulle kunna fungera i en helhetstanke. I nästa steg ska begreppen presenteras för skolledarna för att tydliggöra helhetsperspektivet ytterligare.

Utifrån ett ökat behov av att utveckla och effektivisera det administrativa arbetet kring prao (praktisk arbetsorientering) och APL (arbetsplatsförlagt lärande), men även övrig praktik som vi tillhandahåller inom Utbildning Gävle, har ett arbete inletts för att införa ett digitalt system som hanterar dessa delar. Planen är att ha en ny fungerande databas i drift under hösten.

Att senarelägga prao för årskurs 8 utifrån det pandemiska läget slog väl ut, då detta resulterade i ett betydligt större utbud av arbetsplatser. Tema-prao var under förra terminen ett lyckat koncept som fortsätter även under vårterminen. Tjejer i teknik samt Turism och besöksnäringen är två inplanerade temaveckor.

Det har tillkommit nya företag i Trossen och nu har i stort sett alla klasser i årskurs 7 ett företag kopplat till sig. I årskurs 8 fattas det dock fortfarande ett antal företag. Ett omtag kring Trossen tas senare i vår, med kampanjer i nyhetsbrev, sociala medier och på möten där många aktörer från näringslivet är närvarande. Samtal har även förts med Svenskt Näringsliv, företagarna och Ung företagsamhet för att hitta fler företag och organisationer som kan vara med i Trossen. Tillsammans med LHU breddas och utvecklas konceptet Trossen, inspiration hämtas bland annat från Härryda kommun.

Arbetet med sommarkurser för elever i årskurs 8 har efter två års uppehåll återupptagits och till sommaren kommer kurserna Killar i omsorg och Tjejer i teknik att erbjudas.

Analys av indikatorerna

Tillit till elevens förmåga, grundskola. Skolinspektionen har infört en ny enkät, nytt målvärde samt utfall i delår 2

Tillit till elevens förmåga, gymnasieskola. Skolinspektionen har infört en ny enkät, nytt målvärde samt utfall i delår 2

Byte föregående år från IM till nationellt program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor. Utfall i årsredovisningen.

Andelen elever som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor. Utfall i årsredovisningen.

Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar två år efter fullföljd gymnasieutbildning. Utfall i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Tillit till egen förmåga, grundskola	—		Ok	● Uppnås
Tillit till egen förmåga, gymnasieskola	—		Ok	● Uppnås
Byte föregående år från IM till nationellt program, andel av nybörjare i huvudmannens skolor	—	22,5 %	Ok	● Uppnås
Andel elever på IM som slutfört med examen inom 5 år IM, kommunala skolor	—	26,8 %	Ok	● Uppnås
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, kommunala skolor, andel (%)	—	81,5 %	Mindre avvikelse	◆ Uppnås delvis

1.4 En modern samhällsplanering som möter nuvarande och kommande generationers behov

Nämndens verksamheter

Utveckling av underlag för resultatanalys

Utbildning Gävle använder Power BI för att visualisera och analysera betygs- och provresultat, resultaten från Gävlemodellens enkätundersökningar, elevernas närvaro samt skolornas olika förutsättningar. Ett arbete pågår i syfte att möjliggöra mer omfattande uppföljning av elevernas progression, det vill säga resultatutveckling över tid och för att i ett tidigt skede kunna uppfatta och åtgärda behov hos enskilda elever samt på grupp/klassnivå. För att kunna åstadkomma

detta krävs att bedömningar och resultatprognoser för de årskurser där inga betyg ges, förskoleklass till årskurs 5, kan registreras i verksamhetssystemet för att sedan exporteras till Power BI. Denna möjlighet att registrera har nu utvecklats och implementerats i verksamhetssystemet och används. Under avsnittet om Förskoleklass, målet "Kraftigt förbättrade resultat i Gävles skolor" ovan beskrivs möjligheten att följa elevernas progression från avslämnande förskola, via kartläggning i förskoleklassen och vidare. Det innebär samtidigt att förskolorna kan få en direkt återkoppling till deras tidigare arbete med eleverna och ge underlag för metodutveckling och behov av anpassning. Arbetet med att konstruera rapporter för dessa analyser i Power BI pågår. Samtidigt utvecklas olika rapporter och underlag för sammanställning och analys i samband med betygsättning. Syftet är att ge skolledare och verksamhetschefer förbättrade digitala underlag för att följa och analysera resultat för att kunna sätta in adekvata åtgärder för att kraftigt förbättra resultaten.

Utbildning Gävle, Livsmiljö Gävle samt vuxenutbildningen använder sedan tidigare elevregistersystemet för registrering och uppföljning. I syfte att utveckla och utöka möjligheterna till kvalificerad analys av verksamheterna har sektorerna tillsammans dels anskaffat ett antal API (applikationsprogrammeringsgränssnitt) för integration av data till Power BI, dels slutfört installation av Tieto Analytics (TA), som är en integrerad analysmodul. Gävle kommun är piloter i det senare fallet och under året har nya rapportdelar anpassade för de olika skolformerna utvärderats och tas i bruk vartefter de blivit färdiga. Hittills finns analysdelar/rapporter för Gymnasieskola, Grundskola och Förskola. Den senare medger möjlighet att följa upp och analysera förskoleenheternas beläggning/utnyttjandegrad totalt samt vid olika perioder under dygnet eller året, ett arbete som krävt tid och resurser. Rapporterna i verktygen utgör komplement till varandra och kan visualisera data till olika användare och nivåer i styrkedjan.

Utbildning Gävle har tagit fram en applikation i Power BI för avstämning mellan personal-, ekonomi- och elevregistersystemet avseende personal i förskolan. Detta bland annat för att säkerställa korrekt avstämning och inrapportering av data till SCB.

Utveckling pågår också för att i Power BI möjliggöra sammanställning, analys och presentation av data om löner, legitimation och faktiskt läraruppdrag utifrån ämne, undervisningstid i ämne, skolform, åldrar. Data kan presenteras per individ och aggregeras på olika nivåer. Syftet är förbättrade förutsättningar för att resursplanera effektivt utifrån legitimation samt se behovet av kompetenser på enhets/kommunnivå. Applikationen testas nu av sektorns HR-funktion.

Digitalisering

Ett arbete pågår med att inventera de olika system och digitala lärresurser som finns ute på skolorna. Genom att göra detta fås en övergripande bild av vad det är som används och var, vilket kan stödja arbetet med giltiga PUB (personuppgiftsbiträde)-avtal. Överblicken visar vilka system som många skolor använder och det kan då vara bättre att teckna kommunavtal för den aktuella tjänsten.

Systemförvaltningsorganisationen har kommit i gång och de första systemförvaltningsplanerna har tagits fram för våra större system som Edlevo (elevregistersystem), Skola24 (närvarosystem), Canvas (lärplattform) och Inspira (digitala prov). Systemförvaltningsplanerna skapar en god dokumentation över våra system, både tekniskt och supportmässigt och visar även på vilka områden inom systemen som behöver utvecklas för att i framtiden ännu bättre stödja lärandet i skolan.

Arbete med att förbereda organisationen på digitala nationella prov som kommer att börja användas under höstterminen 2024 pågår. Det finns utvecklingsområden inom det tekniska, som god nätåtkomst och kopplingar mot provtjänsten, samt pedagogiska, där både elever och lärare behöver ha en god digital kompetens för att på ett likvärdigt sätt genomföra de digitala nationella proven. IT- och utvecklingsavdelningen är delaktiga i arbetet med att säkerställa fungerande inloggning och överföring av användardata mellan vårt elevregister och Skolverkets provplattform.

Utbildning Gävle är pilot i kommunen kring systematiskt informationssäkerhetsarbete. I samarbete med kommunens dataskydds- och informationssäkerhetsombud har system och

processer kartlagts samt en riskanalys genomförts. Detta har mynnat ut i en plan för hur Utbildning Gävle systematiskt ska arbeta med informationssäkerheten. Under våren har utbildningsinsatser med olika personalgrupper genomförts. För att öka skyddet för våra elever har deras användarnamn ändrats från att innehålla födelsedata till typen "registreringsskylt". Det underlättar till exempel arbetet med skyddade elever. E-postkatalogen har också ändrats så att det inte går att söka på elever om man inte tillhör Utbildning Gävle, tidigare fanns den möjligheten i hela kommunkoncernen.

Inom förskolorna har en centraliserad hantering av lärplattorna påbörjats, med Brynäs förskoleområde som pilot. Detta är en viktig process för att säkra upp att ingen data om barnen i förskolan laddas upp i molnet. Dessutom ger en centraliserad hantering möjlighet att tillhandahålla ett likvärdigt och pedagogiskt utbud av appar i verksamheten. Förskolan digitaliseringsutvecklare deltar i arbetet.

Implementeringsarbetet för den nya plattformen för för-, grund- och särskola, Unikum, har påbörjats. Olika funktionaliteter är på plats, integration med andra system pågår. Under maj månad utbildas skolledare och piloter, därefter lärarna. Vid höstterminens start ska Unikum börja användas i grund- och särskola. Förskolan går in skarpt senare under hösten.

Processledning

Processledare har till uppdrag att stödja verksamheterna i att utveckla processer och överföra goda exempel mellan verksamheterna. Processer som pågår är bland annat:

Utveckla lärmiljöer inom- och utomhus i framför allt förskola och särskola (även övriga skolformer). Utgångspunkt i forskning som bedrivs på högskolan i Gävle både gällande nybyggnation, fysisk och psykosocial miljö. Delaktiga i projektet Hemlingborg samt projekt estetiska lärprocesser inom Sörby rektorsområde. I det sistnämnda projektet har stöd lämnats vid kompetensutveckling, projektplanering och enkätutformning.

Inom särskolan ska lärandeprocessen utvecklas, en nulägesanalys utifrån fokusgrupper har genomförts. Resultatet är sammanställt och återfört till rektor, reflekterande samtal har genomförts inom gymnasiesärskolan. Arbetet fortsätter nu i verksamheten under ledning av skolledning och förstelärare.

Biträdande rektor med ansvar för både förskola och grundskola. Hedesunda och Ytterharnäs har biträdande rektorer som ska ansvara för såväl förskolas som grundskolans verksamhet. Detta är en lösning som prövas för förskolor och skolor i ytterområdena. Uppföljning sker med intervjuer av berörda skolledare, personal och administratörer. Bearbetning och analys pågår.

Nya kursplaner i grundskolan. Från läsåret 2022/2023 införs nya kursplaner i grundskolan. Stöd för implementeringen pågår, under februari och mars har 22 träffar genomförts i fyra olika grupper med fokus på läroplanens inledande kapitel. Grupperna är lärare i praktiskt-estetiska ämnen, implementeringsansvariga på skolorna, biträdande rektorer samt Solängens rektorsområde med all personal från förskoleklass och fritidshem. Information har också givits till personalen inom den centrala elevhälsan och ska ges till modersmålsnheten samt till delar av Kulturskolans lärare.

Insatser för att stödja arbetet med *tidig läs- och skrivutveckling* i Sättra har påbörjats tillsammans med skolledarna. En studiedag har genomförts med lärarna på lågstadiet, förskoleklass samt fritidshem. Arbetet framöver handlar om en tydlig struktur för skolorna utifrån analyser av resultat, en schemalagd systematik. Även övergångar är ett fokusområde.

Naturvetenskap och teknik

Ett större projekt inom naturvetenskap och teknik (NT) pågår sedan några år i samarbete med Ljungbergsfonden "*För ökad kvalitet i naturvetenskaps- och teknikundervisningen*". Projektet innefattar både förskola och grundskola och har som målsättning att öka intresset för naturvetenskap och teknik, kompetensutveckla pedagoger och kraftigt förbättra resultaten för eleverna. En ny ansökan (del 5) är beviljad av Ljungbergsfonden för att utveckla undervisningen i förskolan i ett ämnesövergripande perspektiv samt utifrån en förstudie som gjordes i Gävle 2020, "*Språkutveckling och matematik genom naturvetenskap och teknik i förskolan*". Projektet syftar till att få kontinuitet och progression inom ämnesområdet från förskolan,

förskoleklass till årskurs 1-3. För att förankra projektet har ett flertal workshops genomförts med rektorer och ledningsteam inom förskolan. NT-projektcoordinatorer har tillsatts i varje förskoleområde och föreläsningar/workshops har genomförts med pedagoger. Information har också lämnats till nämndens kontaktpolitiker vid två tillfällen. Alla skolledare i förskolan har god kännedom om och delaktighet i projektet, utvecklingsprocesser har kommit i gång i alla förskoleområden och utgår från ett helhetsperspektiv och ämnesintegrering.

Utvecklingsprocesserna är framtagna i nulägesanalyser och ser olika ut för respektive förskoleområde. Från tidigare fyra delprojekt i grund- och gymnasieskolan är effekterna ökad likvärdighet i undervisningen, ökat elevinflytande, engagemang och breddad kompetens hos deltagande lärare, större variation och högre samhällsförankring i undervisningen, större medvetenhet kring progression och kontinuitet i undervisningen i teknik och de naturorienterade ämnena samt ökad samverkan mellan forskare och skolpraktik. Projektperioden är förlängd hela 2022 för Sofiedals och Sättra rektorsområden, detta för att följa upp riktade insatser som sker i klassrummen.

NTA är ett skolutvecklingsprogram inom naturvetenskap, teknik och matematik med undervisningsmaterial, lärarhandledning och kompetensutveckling. Under pandemin var utbildningarna blivit digitala, men har nu återgått till fysiska tillfällen. Under året har både introduktionsutbildningar och regelbundna utbildningsdagar genomförts i förskola och grundskola. Gävle samverkar även med andra kommuner i Sverige, bland annat genom att kommunens egna NTA-utbildare genomför utbildningar för andra kommuner. Samverkan sker även med näringslivet, högre utbildningar och olika organisationer, bland annat har Högskolan i Gävle och Sörbyskolan samverkat kring elevernas undervisning i fysik och teknik i temat Rörelse och konstruktion.

Gävle deltar också i Teknikerjakten i samarbete med högskolan i Gävle, Älvkarleby kommun och Ljungbergsfonden. Ytterligare samverkan med högskolan kring forskare som besöker skolor och att använda NTA som modell för att utveckla undervisningen i engelska. Samverkan sker med Bioresurs i Uppsala i samband med utbildning i temat Fjärilars liv.

Internationalisering

Utbildning Gävle har beviljats ackreditering till Erasmus+ för förskola, fritidshem, grundskola samt centrala elevhälsan för åren 2022–2027. Sedan tidigare är Vasaskolan och Borgarskolan ackrediterade. Erasmus+ är EU:s program för utbildning, ungdomar och idrott och bygger på en strategisk plan för långsiktig utveckling genom internationalisering. Erasmusprogrammet fokuserar under åren 2022–2027 på social delaktighet, den gröna och digitala omställningen och ungas delaktighet i det demokratiska livet.

En godkänd ackreditering innebär att förskolor och skolor varje år (2022 – 2027) kan ansöka om finansiering för olika typer av aktiviteter för kompetensutveckling. För medarbetare kan det vara att gå en kurs eller jobbskugga. För elever kan det röra sig om utbyten för att studera eller praktisera, enskilt eller i grupp. Vi kan även ta emot lärarpraktikanter och experter med kunskap inom relevant område. Aktiviteterna vi söker bidrag för ska ske med organisationer och personer från så kallade programländer, företrädesvis via de internationella utbildningsprogrammen.

Internationella kontoret är samarbetspartner när det gäller projektstöd och support. För perioden har Utbildning Gävles samlade ansökan beviljats hela det sökta beloppet på ca 2,5 mnkr. Även Vasaskolan och Borgarskolan har beviljats medel, ca 2 respektive 0,7 mnkr. Planeringen för de olika aktiviteterna pågår och de startar till hösten. En särskild sida med information och stöd för verksamheterna håller på att skapas på Ankaret.

Likvärdiga förutsättningar samt lokalplanering

Utbildningsnämndens uppdrag är att alla barn och elever ska utmanas och klara sin utbildning. I syfte att förbättra förutsättningarna för integration, motverka segregation och åstadkomma ökad likvärdighet, samarbetar Utbildning Gävle och Gavlefastigheter (GFAB) kring nya verktyg för att bättre fånga elevströmmar över tid, inom och mellan upptagningsområden och skolenheter. Arbetet omfattar såväl förskolan som grundskolan och gymnasieskolan och då både kommunala och fristående verksamheter. Fokus är främst på grundskolan där det finns fastställda placeringsområden samtidigt som rörligheten hos eleverna likväl är stor i delar av

kommunen. Verktöget används för beräkning, visualisering och prognoser utifrån elevers val i förhållande till skolenheternas kapacitet och ger möjlighet att väga in skolornas historiska resultat och andra kvalitativa förutsättningar för dessa val.

Det arbete som redan påbörjats är nu integrerat i det kommunövergripande "Projekt för Fastighetsstrategin" som startade under 2021. Utbildning Gävle deltar som en av beställarna samt i styr- och projektgrupp, där framför allt GFAB och Gavlegårdarna deltar i egenskap av utförare. En stor vinst och effekt är ökad transparens och tillgänglighet till data som är gemensamma och som ligger till grund för analys, planering och utredning hos flera intressenter. Bland annat skall uppgifter om befolkning, antal i angivna åldrar eller åldersintervall tillgängliggöras. Arbetet i detta delprojekt sker parallellt med framtagande av ett kompletterande områdes-/summeringsregister till befintliga planeringsområden.

Vägledande principer för lokalresursplanering är att organisation och lokaler skall ge förutsättningar för en likvärdig undervisning med hög kvalitet, samt en effektiv användning av tilldelade resurser. Det finns ett strategiskt arbete som säkerställer lokalresurser, som är till största möjliga nytta för verksamheten, till lägsta möjliga kostnad över tid. Det strategiska arbetet grundar sig i lokalutredningar för olika stadsdelar/områden, samt en utredning för gymnasiet och en för särskolan. Dessa lokalutredningar innehåller fakta, analyser och i vissa fall alternativa lösningar om en lösning är förordad. Lokalresursplanen sammanfattar åtgärdsplanerna från de olika lokalutredningarna och beslutas av utbildningsnämnden årligen. Integration/segregation skall beaktas och genom aktiv lokalplanering och justering av upptagningsområden ska arbetet stödja en bättre integration. Exempel på projektet som pågår är Hemlingborg med förskola och grundskola, med planerad start för förskolan i januari 2023 och grundskolan höstterminen 2023, Brynässkolan är upprustad och tas i bruk hösten 2022. Vasaskolan om- och tillbyggnation pågår.

Den befolkningsprognos som har togs fram under våren 2021 visar på ganska stora förändringar för Utbildning Gävles verksamheter, framför allt förskolan. Ökningen av antal elever blir inte lika kraftig som enligt tidigare prognoser. En ny prognos håller på att tas fram, det som redan har framkommit är att både befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet avstannar. Generellt kan vi på grund av rådande världsläge också se ovanligt stora förändringar och risker i tillgång på vissa varor och därmed ökade priser, inflationstakten är för närvarande hög. På grund av detta har alla sektorer fått i uppdrag att se över investeringarna. Dessutom har en ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 fått tillstånd att starta hösten 2022, men den etableringen startar inte till hösten, tillståndet gäller dock även för 2023. En fristående gymnasieskola har ansökt om tillstånd att starta hösten 2023, programstruktur och antal platser kan komma att påverka kommunala och fristående skolor, Skolinspektionens beslut förväntas under hösten. Gavlefastigheter har tillsammans med Utbildning Gävle analyserat behoven och utifrån analysen föreslagit ändringar av den kort- och långsiktiga lokalförsörjningen.

Arbetet med befolkningsprognoser behöver fortsätta utvecklas eftersom det är avgörande för den långsiktiga planeringen, förstärkningar av funktionen kan behövas. Likt många andra kommuner bör vi arbeta med scenarios och därtill hörande effekter, exempelvis min-, medel- och maxscenarios, mer riktade prognoser. Det gör oss bättre förberedda på förändringar i en oviss framtid, annars finns en risk att pendeln i prognostänkandet slår för hårt och för snabbt utifrån förändringar i omvärlden. Det pågående arbetet med gemensamma data och möjligheter att följa befolknings- och elevprognoser i Power BI kan ge bättre förutsättningar för detta.

Analys av indikatorerna

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

Gymnasieelever med examen inom 3 år, avvikelser från modellberäknat värde. Utfall i årsredovisningen.

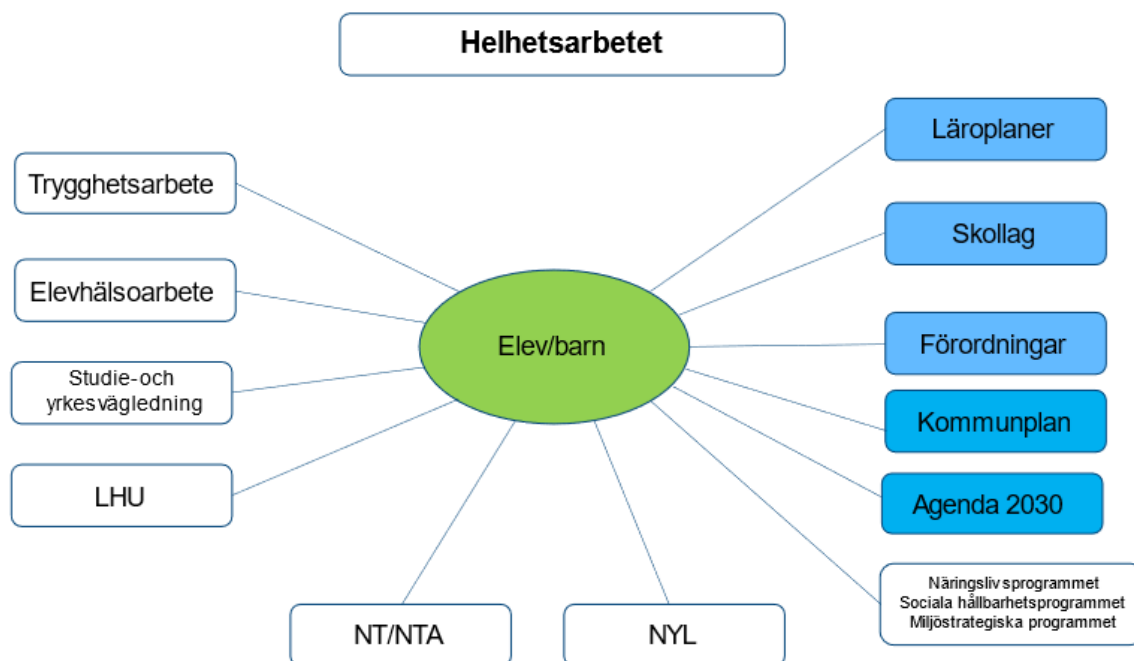
Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor	—	0 %	Större avvikelse	■ Uppnås ej
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde	—	4 %	Ok	● Uppnås

1.5 En ekologiskt hållbar och klimatneutral kommun

Nämndens/bolagets verksamheter

Arbetet med helhetsperspektiv fortsätter i den centralt sammansatta arbetsgruppen. Under inledningen av 2022 har verksamheten genom skolledare involverats än mer för att få en gemensam bild av vad helhetsperspektiv innebär. Diverse begrepp som är frekvent förekommande inom respektive process (LHU (lärande för hållbar utveckling), trygghetsarbete, elevhälsoarbete och SYV (studie- och yrkesvägledning) har diskuterats i arbetsgruppen och även värderats i förhållande till hur just dessa specifika begrepp skulle kunna fungera i en helhetstanke. I nästa steg ska begreppen presenteras för skolledarna för att tydliggöra helhetsperspektivet ytterligare.

Utbildning, stöd och processledning till verksamheterna

- Stöd i arbetet med LHU (lärande för hållbar utveckling) för fortsatt utveckling och löpande stöd i olika frågor till alla delar av våra verksamheter, introduktion till LHU för nya skolledare. Digital träff med hållbarhetsombuden på gymnasieskolan och fortsatt utveckling av gymnasieskolornas LHU-arbete.
- Medel har beviljats från MSP 2.0 för genomförande av utvecklingsarbete av LHU (se ovan), utveckling av skolträdgårdar, utbyte av riskprodukter med avseende på farliga kemikalier inom förskolan samt utbildning av våra egna kockar i förskolan.
- Nätverksträff med elevrådsansvariga i grundskolan i samarbetet med BIG, fokus på organisation och struktur för elevrådsarbetet.
- Utvecklat stöd för ämnesövergripande arbete i grund- och gymnasieskolan i form av en planeringsmall.
- Lämnat remissvar till Skolverket angående Utmärkelsen Skola för hållbar utveckling.

Samverkan

- Ytterligare verksamheter har genom samarbete med Färnebo folkhögskola och med finansiering från Change-X fått fleråriga ätbara växter planterade på förskole- och skolgårdar.
- Samverkan med bolagens "hållbarhetspedagoger" bland annat kring ett material "Hållbarhetsvecka" som tagits fram för gymnasiet och högskolans utbildning. Materialet utvecklas nu för för lägre åldrar.
- Samarbete inom projektet med Håll Sverige rent, som färdigställt ett pedagogiskt material kring trafik, finansiering sker via projektet. Materialet är tänkt att användas som en del av Grön Flagg.
- I samarbete med Region Gävleborg (där RucX är sammankallande) har Utbildning Gävle deltagit i en regional LHU-kompetensutvecklingsinsats för skolledare i grund- och gymnasieskolan, som nu har avslutats och utvärderats. En andra omgång av utbildningen planeras. I samarbete med WWF och en forskare medverkat i framtagandet av en MOOC - massive open online course - med inriktning på lärande för hållbar utveckling för skolledare.
- En regional inspirationsdag har genomförts i april på temat hållbar konsumtion.
- Deltar i EU-projektet GG4C - Global Goals for Cities, tillsammans med Gävle kommuns Agenda 2030-arbetsgrupp. Arbete med att ta fram en kommungemensam Agenda 2030-utbildning pågår.
- Erfarenhetsutbytet med Espoo i Finland samt Härryda kommun kring lärande för hållbar utveckling.

Grön Flagg/Skola för hållbar utveckling

- Under perioden har ytterligare två grundsärskolor och tre grundskolor hissat flaggan. Det återstår 24 skolor, varav 14 startat arbetet. Gävle kommuns arbete är uppmärksammat i landet och framhålls som ett mycket gott exempel.

Analys av indikatorerna

Indikatorernas målvärden utgår från och har en progression mot målen i det miljöstrategiska programmet.

Andelen verksamheter som hissat Grön Flagg eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Andelen fortsätter öka och är nu 79 procent. Ytterligare 14 verksamheter har startat processen. Målvärdet är högt satt och uppnås inte.

Andel elever i grundskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling. Enkätundersökning av elevernas hållbara beteenden genomfördes för andra gången hösten 2021. Resultatet var 55 procent (2020, 52 procent). Skillnaden mellan könen är genomgående och pojkarnas hållbara beteenden behöver särskilt stärkas. Svarsfrekvensen är låg och resultatet behöver tolkas med försiktighet. För att öka relevansen och svarsfrekvensen ska en översyn av frågor ske. Utfall för 2022 fås i årsredovisningen.

Andel elever i gymnasieskolan med handlingskompetens för en hållbar

samhällsutveckling. Enkätundersökning av elevernas hållbara beteenden genomfördes för andra gången hösten 2021. Resultatet var 57 procent (2018, 61 procent). Det är alltså relativt stor skillnad mellan könen, männens hållbara beteende behöver stärkas. Svarsfrekvensen är låg och resultatet behöver tolkas med försiktighet. För att öka relevansen och svarsfrekvensen ska en översyn av frågor ske. Utfall för 2022 fås i årsredovisningen.

Indikator	Utfall	Målvärde	Status	Prognos Helår
Andel verksamheter som hissat Grön Flagga eller fått utmärkelsen Skola för hållbar utveckling	79 %	 85 %		
Andel elever i grundskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Större avvikelse	 Uppnås ej
Andel elever i gymnasieskolan med handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling		69 %	Större avvikelse	 Uppnås ej

2 Uppföljning av politiska uppdrag

2.1 Utbildningsnämnden uppdras att i samverkan med kommunstyrelsen fortsätta arbetet med framgångsrik bemanning, kompetensförsörjning och breddad rekrytering för Gävles förskolor och skolor på ett sätt som ökar kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Fler medarbetare i Gävle kommun ska erbjudas trygga anställningsvillkor och andelen tim- och korttidsvikarier ska tydligt minska till förmån för fler tillsvidareanställningar. För att möjliggöra bättre villkor och förutsättningar för alla medarbetare i skolsystemet så ska samverkan stärkas mellan nämndens medarbetaransvar och kommunstyrelsens arbetsgivaransvar. En gemensam genomförandestrategi med kvantitativa delmål under året ska tas fram under kvartal 1.

Uppföljning uppdrag

Utbildningsnämnden har avsatt medel för att stärka upp den kommunala verksamheten med

kompletterande kompetenser under tre år, med start 2022. Dessa pengar ska användas inom grundskolan och gymnasieskolan för att rekrytera andra kompetenser som kan avlasta lärare, så att de kan ägna mer tid åt undervisning och de uppgifter som hör till undervisningen.

Utbildning Gävle deltar i det övergripande projektet som leds av Styrning och stöd. En projektledare är tillsatt och exempelvis kommer gymnasieskolan få stöd att genomföra arbetsinventeringar för sitt fortsatta arbete med kompletterande kompetenser.

Inom förskolan har några förskoleområden utökat med trygghetsanställningar. Flera förskoleområden har också övergått till månadsanställningar för vikarier i syfte att stärka upp i verksamheten vid vikariebehov samt för att ge goda förutsättningar för förskollärares planering och uppföljningsarbete. Genom att visstidsanställa personer som varit timanställda ges förutsättningar för tryggare anställning samt en ökad kontinuitet, vilket också bidrar till en ökad kvalitet i verksamheten. I något förskoleområde har försök gjorts med pool-anställningar och om det ger ett positivt utfall kan det bli tillsvidareanställningar framöver. I ett annat förskoleområde har antalet förskolestöd utökats. Förskolan tittar även på andra kompetenser för arbetet i barngrupp än förskollärare och barnskötare.

Inom grundskolan har alla rektorsområden utifrån de medel som nämnden avsatt för kompletterande kompetenser anställt medarbetare med uppdrag som ska möjliggöra att lärare kan ägna sig mer åt undervisning och de uppgifter som tillhör undervisningen. Det kan handla om att elevassistenter arbetar med enskilda elever eller med mindre grupp elever som utmanar, vilket frigör mer tid till undervisning i klass för lärare. Lärarassistenterna stöder med arbetsuppgifter som kopiering och materialtillverkning som annars ligger på läraren. Det kan ibland samordnas med stöd för elever som behöver ha avbrott i sin skoldag för att behålla koncentration och fokus. Ett exempel är elevcoach som har i uppdrag att arbeta med att öka tryggheten och studieron i en klass/på en skola samt utreda och dokumentera kränkingsärenden. Ytterligare exempel är att skolbibliotekarie anställts, vilket höjer såväl kvaliteten på det läsförmedlande arbetet samt frigör tid till lärares undervisning. En grundskola har infört heltidsmentorer med uppdrag att ha den huvudsakliga kontakten med vårdnadshavare, samverka internt och externt med elevhälsa, socialtjänst, region, hantera uppföljning av frånvaro och trygghetskartläggningar enligt Gävlemodellen. Mentorerna arbetar också med främjande, förebyggande och åtgärdande trygghetsarbete och med rastaktiviteter. Flera skolor har inslag av dessa uppdrag i ovanstående roller - elev- och lärarassistenter, elevcoacher samt i andra roller som hälsopedagoger, socialpedagoger.

Vasaskolan har sedan hösten 2021 ett projekt med heltidsmentorer både för att utveckla mentorsrollen och för att kunna frigöra lärare för undervisning. Ytterligare en heltidsmentor anställdes i januari. Projektet har utvärderats under våren med bland annat enkäter till elever och personal samt genom samtal lärare, elevhälsopersonal och heltidsmentorerna. I utvärderingen framkommer ännu inga tydliga resultat. Projektet fortsätter ytterligare ett läsår med vissa förändringar. Även nästa läsår kommer projektet att utvärderas löpande med mentor och annan berörd personal och elever.

Utifrån de medel som nämnden beslutat om inför 2022 har en socionom anställts på Vasaskolan. Under året kommer elevcoacher, lärarassistenter och ungdomskonsulenter anställas på övriga gymnasieskolor. Rekrytering har i samtliga fall påbörjats och tillsättning sker under sensvåren eller till hösten. Uppdragen för dessa personer innefattar att främja skolnärvaro, stötta elever i deras skolsituation och utveckla trygghetsarbetet.

2.2 Utbildningsnämnden uppdras att analysera och ta fram förslag på hur kommunen kan bli en än mer attraktiv arbetsgivare för alla yrkesgrupper inom förskola, skola och fritidshem, särskilt i de rektorsområden där kompetensförsörjningen är särskilt utmanande.

Uppföljning uppdrag

Gävle kommun har tagit fram en kompetensförsörjningsplan för år 2021-2022. I denna konstateras att personalomsättningen i Gävle kommun har ökat de senaste tio åren, både för medarbetare och chefer. För att möta kompetensutmaningarna krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete i alla delar genom en medarbetares anställning. Det gäller hela vägen från att attrahera nya medarbetare, rekrytera, introducera, behålla/utveckla till att avveckla. I planen beskrivs strategier och aktiviteter som pågår i kompetensförsörjningssyfte under de nämnda delarna. Med utgångspunkt i Gävle kommuns kompetensförsörjningsplan och utifrån HÖK 21 har Utbildning Gävle tagit fram en egen kompetensförsörjningsplan. Syftet med denna är att kartlägga nuläget i sektorn och identifiera kommande kompetensbehov, samt visa på åtgärder och arbetssätt för att möta kompetensbehovet på kort och lång sikt.

Kompetensförsörjningsplanen är ett levande dokument och kommer att revideras årligen.

Inom Utbildning Gävles förskolor och skolor är andelen legitimerade lärare högre än (förskola, fritidshem, särskola) eller i paritet med riket (grund- och gymnasieskola). Det finns därmed inga större strukturella problem med brist på legitimerade lärare i dagsläget. För att förebygga och på sikt säkerställa att alla elever ska få sin undervisning av legitimerade lärare, pågår ett arbete med att utveckla organisation och arbetssätt samt att se över vilka kompletterande kompetenser som kan avlasta legitimerade lärare.

Utifrån en analys av lärartillgången, pensionsavgångar, sjukfrånvaro i de olika verksamheterna och rektorsområdena har ett antal aktiviteter prioriteras på kortare och längre sikt. I analysen har de lärarfackliga organisationerna deltagit. Exempel på aktiviteter är deltagande på arbetsmarknadsdagar; utveckla verksamhetsförlagd utbildning samt utöka samverkan med fler lärosäten; avsätta resurser för medarbetare att vidareutbilda sig inom bristyrken; stöd för tjänsteplanering och schemaläggning; fortsätta insatser som påbörjats i samband med HÖK18/21.

Utbildning Gävle deltar i det kommunövergripande arbetet med AKR (använd kompetensen rätt), där en projektledare har under våren tillsatts av Styrning och Stöd.

Ett exempel på aktiviteter som pågår för att stärka förskolans attraktivitet som arbetsgivare är att tydliggöra mål och vision, att tydliggöra yrkesroller och avsätta pedagogisk utvecklingstid för förskollärare. Förskolan har även tagit fram en kompetensutvecklingsinsats för barnskötare och förskollärare som ska genomföras 2023.

2.3 Utbildningsnämnden uppdras att analysera och beskriva vilka åtgärder nämnden behöver arbeta med för att förbättra barn och ungas psykiska hälsa och skolresultat med anledning av pandemin och dess effekter och hur samverkan med Socialnämnden och Regionen kan stärkas.

Uppföljning uppdrag

Länsledning är en strategisk samverkansledning avseende socialtjänst, omsorg/omvårdnad, utbildning inom kommunerna samt inom Region Gävleborg. Denna samverkansledning har på en övergripande nivå, ansvar för att identifiera, initiera, leda och utvärdera samt utveckla gemensamma samverkansfrågor i Gävleborgs län. Verksamhetschefen för centrala elevhälsan ingår som Utbildning Gävles representant i Operativa Valfärdgruppen. Samverkansgruppen har utökats med representanter från alla skolformer samt de fristående skolorna. Detta för att få ett närmare samarbete och en ökad operativ effekt. Frågan kring skolnärvaro och psykisk hälsa har lyfts i operativa valfärdgruppen där man enats om att skolnärvaro är en gemensam fråga och viktigt att prioritera i det fortsatta gemensamma arbetet.

Under våren deltog Utbildning Gävles ledningsgrupp tillsammans med chefer/representanter från Valfärd Gävle och från social hållbarhet på Styrning och stöd i en SKR-konferens med fokus

på samverkan och tidiga insatser. Detta ledde till en fortsatt diskussion där gruppen enades om att skolnärvaro skulle vara en prioriterad gemensam fråga framledes. Utgångspunkten i det fortsatta arbetet ska vara den rapport som en arbetsgrupp på Utbildning Gävle tagit fram avseende elever med komplex frånvaro, men även de insatser som planeras och pågår inom Välfärd Gävle när det gäller att främja elevers närvaro. Region Gävleborg kommer bjudas in till dialogen. Slutsatserna i rapporten och förslag på organisering av arbetet framöver redovisas djupare i delår 2.

För att ytterligare stärka det förebyggande arbetet har Utbildning Gävle och Välfärd Gävle tillsammans med Region Gävleborg inom ramen för *God och nära vård* identifierat flera gemensamma områden för utveckling av bland annat etablerande av en ny Familjecentral med utökat uppdrag för *Tidigt samordnade insatser* (TSI) där målgruppen på sikt ska vara ett 0-17 års perspektiv. Styrgruppen för Nätverk Välfärd har gett i uppdrag att påbörja arbetet med att projektera för att verksamheten ska komma igång under våren 2023.

Arbetet med Utvecklings-EHT har generellt lett till en positiv utveckling av förskolans och skolenheternas arbete med främjande och förebyggande processer. Flera steg i riktningen mot ökad systematik har tagits och förändring i tankesättet kring förebyggande och främjande märks. Vid vissa skolenheter börjar fokus under utvecklings-EHT förflyttats så att förebyggande och främjande processer och diskussioner kring dessa väger tyngre än åtgärdande arbete vilket är avsikten. På Utbildning Gävles chefsträffar har några av Sveriges främsta experter inom området har bidragit med sin kompetens och inspirerat arbetet med Utvecklings-EHT. Utbildning Gävle fortsätter insatserna för att utveckla det hälsofrämjande och förebyggande arbetet ytterligare.

Inom förskolan fortsätter arbetet med utvecklings- EHT, vilket uppfattas som ett positivt utvecklingsarbete. Antalet individärenden har minskat och till större del handlar det om att kompetensutveckla medarbetarna för att hantera barn i behov av extra anpassningar. Socialtjänsten har skapat en struktur för förskoleområdena där kontaktpersoner från socialtjänsten knyts till ett förskoleområde för att skapa kontinuitet och bygga på det relationella. Dessa kontaktpersoner kommer även kunna medverka på föräldramöten och beskriva sitt uppdrag och det stöd som kan ges, men framför allt finnas med på ett naturligt sätt i förskolans verksamhet. Ett uppstartsmöte kommer ske i början av juni.

Barn med hög närvaro i förskolan får vara i positiva sammanhang tillsammans med kamrater och utbildade pedagoger. Det är därför viktigt att barnen har en kontinuitet i förskolan och att förskolan arbetar för att barnen ska vara närvarande, en rutin där förskolan frågar efter barnen vid frånvaro har införts. Förskolan reagerar och agerar vid oro över barn bland annat genom socialtjänstanmälningar.

Alla rektorsområden i grundskolan arbetar aktivt med att främja skolnärvaro. Det finns tydliga rutiner där man följer upp frånvaro i klass, årskurs, skola och rektorsområde. En enkel mall för kartläggning av frånvaro används eller är på väg att introduceras i rektorsområdena. Pandemins påverkan dels genom elevers och lärares frånvaro, dels genom distans- och fjärrundervisning syns tydligare den här våren, alla högstadieskolorna beskriver att eleverna i årskurs 9 upplevs tröttare och svårare att motivera till extra ansträngningar den sista terminen. Eleverna upplever samtidigt att de inte har tillräckliga kunskaper sen tidigare och att bristen på vikarier och sjukfrånvaro gjort att möjligheten att hämta igen det man missat minskat.

Även inom gymnasieskolan har pandemin och frånvaron hos elever och lärare påverkat elevernas lärande. Alla rektorsområden arbetar med olika åtgärder och stödinsatser för att stötta eleverna, bland annat med aktivt arbete från start med eventuell skolfrånvaro, tidiga frånvaroutredningar och närvarofrämjande aktiviteter av olika slag. Extra tid i kurser och ämnen erbjuds, likaså lovskola och sommarskola.

3 Uppföljning av privata utförare

Inom utbildningsnämnden finns externa utförare enbart i form av fritidsklubbar på entreprenad. I april 2022 fanns följande entreprenader:

- Brynjan, 78 elever (Vallback rektorsområde)

- Andersbergs klubb, 25 elever (Solängen rektorsområde)
- FK Treffen/Diamanten, 11 elever (Sätra rektorsområde)

Samtliga fritidsklubbar på entreprenad har ett gällande avtal. Rektor ansvarar enligt skollagen för att följa upp att utbildningen på fritidsklubben håller god kvalitet och genomförs i enlighet med de lagar och regler som gäller för verksamheten.

Verksamheten vid Brynjan har ansökt om att bli en fristående verksamhet, utbildningsnämnden fattar beslut på sitt sammanträde i maj.

4 Resultat/ årsprognos/ investeringar

(mnkr)	Utfall 2022-04- 30	Utfall 2021-04- 30	Budget 2022-04- 30	Budget helår 2022	Prognos helår 2022
Verksamhetens intäkter	127,1	122,4	123,0	364,7	374,0
Personalkostnader	-564,1	-563,6	-571,5	-1 733,2	-1 748,7
Övriga kostnader	-392,1	-367,4	-406,4	-1 207,1	-1 187,6
Avskrivningar/nedskrivningar	-5,6	-6,5	-6,2	-17,9	-17,9
Internränta	-0,2	-0,3	-0,2	-0,5	-0,5
Resultat före kommunbidrag	-834,9	-815,4	-861,3	-2 594,0	-2 580,6
Kommunbidrag	864,7	842,0	864,7	2 594,0	2 594,0
Årets resultat	29,8	26,6	3,4	0,0	13,4
Investeringar	0,9	3,8	12,3	36,8	36,8
Erhållet investeringsbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultat, investering och prognosanalys

Resultat och prognos

Utbildningsnämndens resultat efter första tertialet blev +29,8 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på +26,4 mnkr. Det är de två första månaderna på året som genererat de största avvikelserna.

Intäkterna avviker mot budget med +4,1 mnkr. Detta avser främst driftsbidragen. Beslut har kommit kring fyra stora statsbidrag Likvärdig skola, Skolmiljarden, Bättre arbetsmiljö och arbetsvillkor för lärare (AMV) samt Kvalitetshöjande åtgärder. Dessa fyra kommer preliminärt tillsammans utökas med ca 11,5 mnkr jämfört med budgeterat. Detta kommer i sin tur innebära avvikande kostnader med motsvarande. Främst kommer det vara personalkostnader.

Kostnaderna avviker positivt med 22,3 mnkr mot budgeterat. Personalkostnaderna, köp av verksamhet och övrigt material är det sp, avviker mest. Personalkostnaderna avviker med +7,4 mnkr, orsaken till det är en ökad frånvaro bland personalen under årets första månader. De förändrade arbetsgivaravgifterna har också påverkat resultatet positivt. Förändringen mellan utfall mot budgeterade arbetsgivaravgifter innebär ca 6 mnkr i positiv avvikelse på helår för utbildningsnämnden. Köp av verksamhet avviker med +8,5 mnkr. Alla skolformer avviker mer eller mindre. Övrigt material och tjänster avviker med +9,7 mnkr. Detta kan härledas till måltider och förbrukningsmaterial.

Årsprognosen är beräknad till +13,4 mnkr. Den sänkta arbetsgivaravgiften kommer ge ett överskott. Det finns dock en osäkerhet kring vilka kostnader som kan uppstå i framtiden utifrån pandemin. Bedömningen är att verksamheten kommer behöva göra olika insatser under en längre tid, för att kompensera det bortfall i kunskap/lärande som uppstått för eleverna under pandemin. Personalkostnaderna avviker positivt till och med april månad, men prognosen pekar mot minus. Detta på grund av det tillskott av statsbidrag som förväntas. Förskolan ser också ett större antal barn jämfört med budgeterat under våren, vilket ger en ökad

personalkostnad. Då de kommunala verksamheterna ser en ökning av antalet elever i både förskolan och grundskolan kommer köp av fristående skolplatser att minska.

Verksamheten

Förskolan

Förskolan har utfall på +8,3 mnkr per april med +6,0 mnkr i avvikelse mot budget. Fler barn har genererat ca 5 mnkr mer i elevpeng, samtidigt som personalkostnaderna inte avviker lika mycket (endast -2,2 mnkr). Även lägre måltidskostnader på ca 1,9 mnkr har föranlett den stora positiva avvikelsen. Prognos för förskolan beräknas bli 0,0 mnkr då det fortfarande är oklart hur höstens barnantal kommer att se ut. Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan har ökat med 3,8 mnkr, motsvarande kostnad ligger för personal. Detta påverkar då inte det prognostiserade resultatet.

Grundskolan

Ett resultat per april på totalt +12,7 mkr. Ökade intäkter i form av riktade och generella statsbidrag, Likvärdig skola 0,9 mnkr, AMV 0,9 mnkr, Skolmiljarden 1,2 mnkr. Även en positiv avvikelse på etableringsersättning 0,6 mnkr och verksamhetsförlagt lärande (VFU) 0,4 mnkr. Det finns också ett statsbidrag som grundskolan inte blivit beviljad i år och det är läxhjälpen, 3,4 mnkr. På kostnadssidan genererar personalkostnader ett plus på 3,6 mnkr vilket främst beror på ej tillsatta tjänster, ej behörig personal på budgeterade tjänster samt svårighet att uppfylla vikariebehov. Även ett stort plus på måltider, vilket främst beror på höga avsättningar i december vilket genererade ett plus i januari. En prognos på noll. Intäkterna förväntas öka främst från bidragsdelarna Likvärdig skola, AMV och Skolmiljarden, men även i form av ökade elevintäkter. Detta vägs dock upp av ökade personalkostnader då många områden fick dra ner sin organisation inför höstterminen 2022 för att få budget i balans.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolans resultat per april uppgår till +4,2 mnkr, jämfört mot budget +4,9 mnkr. Samtliga skolenheter redovisar ett överskott. Elevpeng redovisar en negativ avvikelse på 2,1 mnkr, per april uppgår elevantalet inom gymnasieskolan till 3 265 elever vilket är 81 elever färre än vad som budgeterats som snitt för våren. Samtliga gymnasieskolor har färre elever än budgeterat. Statsbidragsintäkter avviker med +0,6 mnkr per april. Detta beror delvis på att gymnasieskolorna fått beviljat statsbidrag för behörighetsgivande yrkeslärare vilket inte fanns med i budgeten. Personalkostnaderna uppgår sammanlagt till +3,4 mnkr perioden januari-april. Samtliga skolor redovisar överskott. Den positiva avvikelsen beror till största del på att verksamheten inte har anställt personal för tillskottet för kompletterande kompetenser som kom in sent i budgeten, men även att arbetsgivaravgifterna blev lägre än budgeterat. Övrigt material och tjänster avviker med +1,8 mnkr, vilket främst beroende på att inköp inte följt periodiserad budget. Då hösten fortfarande är osäker avseende elevantal är prognosen fortsatt en nollprognos trots nuvarande överskott.

Särskolan

Totalt avviker särskolan mot budget med +1,3 mkr där personal står för det stora överskottet. Per april är det ett överskott på drygt 1 mkr, den positiva avvikelsen kommer främst från grundsärskolan. Avvikelsen på personal beror främst på ej tillsatta tjänster och begränsad tillgång på vikarier. Elev-/ programpeng samt nivåersättning går enligt budget både på gymnasiesärskolan och grundsärskolan.

Elevhälsa

Resultat per april 2022 visar -3,1 mnkr. Avvikelse beror dels på ökade utbetalningar av extra ordinära tillägg, dels på att beslut för statsbidrag för personalförstärkning inte har kommit ännu. Fler beslut av extra ordinära tillägg än förväntat har inkommit till under vårterminen vilket ger en negativ avvikelse med 1,8 mnkr. Elevhälsan har fått avslag på ett bidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) vilket gör att verksamheten tappar 1,2 mnkr i intäkt. Verksamheten har däremot sökt bidrag för personalförstärkning och förväntas ett högre utfall än budgeterat. Prognosen för elevhälsan beräknas bli -2,8 mnkr. Denna avvikelse beror helt på den ökning av beslut av extra ordinära tillägg till fristående verksamheter under

vårterminen.

Verksamhetsstöd

Resultatet för perioden är -0,6 mnkr. I utfallet saknas intäkter för centrala medel från Miljöstrategiska programmet (MSP) samt viss fakturering från Ljungbergsfonden för satsningar på natur och teknik (NT). Avslag på statsbidrag för läxhjälp gör att budgeterad finansiering av ett digitalt läromedel uteblir. Det medför minskade intäkter på -0,8 mnkr. Ökade kostnader för hantering av specialkost beräknas på helår ca -0,3 mnkr, tillkommer kostnader för inköp utifrån sent beslutade centrala medel från MSP, som skulle belastat 2021 samt ökade kostnader för inackorderingsstöd. Prognosen för verksamhetsstöd är -1,1 mnkr. En eventuell justering av prognosen kan behöva göras om de högre kostnaderna för inackorderingsstöd består över året.

Investeringar

Investeringsbudget för 2022 är 36,8 mnkr. Utfallet efter fyra månader är 0,9 mnkr. Under hösten kommer det flesta projekten att stå klara, bland annat stora pågående projekt; Bergby centralskola och Brynässkolan. Det gör att investeringsutgifterna kommer dröja till hösten. Prognosen för investeringarna är 36,8 mnkr.

5 Sammanfattning av de väsentligaste händelserna

- Alla verksamheter har ett starkt fokus på kraftigt förbättrade resultat. Kartläggningar i förskoleklass ger ytterligare en bas för analys och utveckling av arbetet inom förskolan och grundskolan. Inom grund- och gymnasieskolan fortsätter skolorna att ha individkoll på alla elever och har det som utgångspunkt för riktade åtgärder. Det blir tydligare nu att pandemin har påverkat förutsättningarna för elevernas lärande bland annat utifrån elevers och lärares frånvaro och långa perioder av fjärr- och distansundervisning. Insatser för stärka upp med olika former av stöd finns i alla verksamheter.
- Gävlemodellen är en strategi med syfte att på systematisk basis kunna arbeta långsiktigt med trygghetsfrågor, studiero och kvalitetsarbete. Skolverkets nationella undersökning (353) visade att 8,1 procent av eleverna på mellan- och högstadiet var mobbade när undersökningen genomfördes. I Gävle är motsvarande siffra 5,8 procent i mars 2022. Kartläggningarna i Gävlemodellen har pågått sedan 2012, därför finns solida data att följa över tid. Dessa visar att det systematiska arbetet ger effekt och att skolorna i Gävle över tid har en lägre andel mobbade elever.
- Den befolkningsprognos som har togs fram under våren 2021 visar på ganska stora förändringar för Utbildning Gävles verksamheter, framför allt förskolan. Ökningen av antal elever blir inte lika kraftig som enligt tidigare prognoser. En ny prognos håller på att tas fram, det som redan har framkommit är att både befolkningsutvecklingen och bostadsbyggandet avstannar. På grund av detta har alla sektorer fått i uppdrag att se över investeringarna. Dessutom har en ny fristående skola för förskoleklass till årskurs 9 fått tillstånd att starta hösten 2022, men den etableringen startar inte till hösten. Tillståndet gäller dock även för 2023. En fristående gymnasieskola har ansökt om tillstånd att starta hösten 2023, programstruktur och antal platser kan komma att påverka kommunala och fristående skolor, Skolinspektionens beslut förväntas under hösten. Gavlefastigheter har tillsammans med Utbildning Gävle analyserat behoven och utifrån analysen föreslagit ändringar av den kort- och långsiktiga lokalförsörjningen.

6 Förväntad utveckling

Effekter av pandemin på barns och elevers lärande är svåra att förutse. Det finns en oro att den högre frånvaron hos barn i förskolan kan påverka lärandet långsiktigt. Olika uppföljningar lokalt, nationellt och internationellt visar att frånvaro och långa tider av distans/fjärrundervisning har påverkat djuplärandet och det långsiktiga lärandet. De insatser som Utbildning Gävle framför allt räknar med att behöva sätta in för att motverka pandemins effekter är utökad tid för eleverna; utökad undervisningstid – till exempel genom att dela upp klasser i mindre grupper eller utöka tvåläraresystemet, utökade lovskolor och utökad läxhjälp.

Det finns fortsatt en kompetensförsörjningsutmaning för nämndens verksamheter. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram, med fakta, analyser och åtgärder. Aktiviteter pågår utifrån kommunfullmäktiges uppdrag. Nämnden har avsatt medel under tre år för att stimulera användningen av kompletterande kompetenser inom skolan.

Det rådande läget i världen påverkar tillgången till vissa varor vilket gör att priserna av dessa ökar. Vi ser redan idag en ökning av kostnader förbrukningsmaterial men framför allt måltider/livsmedel. Prisökningen för livsmedel/måltider förväntas bli ca 8 procent under höstterminen. De ny- och ombyggnationer som pågår har en kostnadsökning närmare 10 procent, vilket gör att vissa projekt kommer skjutas på i framtiden.

7 För verksamheten viktiga nyckeltal

Nyckeltal	2018 Utfall	2019 Utfall	2020 Utfall	2021 Utfall	Prognos 2022	2023 plan	2024 plan	2025 plan
Antal barn 1-5 år	5 883	5 974	5 918	5 818	5 811	5 797	5 755	5768
Antal elever 6-15 år	11 856	12 218	11 904	12 085	12 177	12 275	12 421	12 436
Antal elever 16-19* år	4 433	4 641	3 612*	3 581*	3 586 *	3 596*	3 691*	3 798*
Andel med legitimation i förskolan (%)	53	53	57	57	57	57	57	57
Andel med legitimation i förskoleklass (%)	86,7	87,6	87,3	87,0	87,1	87,2	87,3	87,4
Andel med legitimation i fritidshem (%)	69 *	70 *	70*	71*				
Andel med legitimation i grundskola (%)	69,8	70,7	69,8	69,6	70	71	71,5	72
Andel med pedagogisk högskoleexamen i grundskola (%)	90,4	93	96,3	92,8	93	93	93	93
Andel med legitimation i gymnasieskola (%)	83,2	85,4	84,9	86,8	86,9	86,9	86,9	86,9
Andel med pedagogisk högskoleexamen i gymnasieskola (%)	99,4	99,4	99,7	92	92	92	92	92
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	85,3	84,4	85,3	85,5	85,5	85,5	85,5	85,5
Barn 1-5 år inskrivna i pedagogisk omsorg, andel (%) av barn 1-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg	4,9	5,2	5,2	4,5	4,0	3,5	3	2,6

Barn 6-12 år inskrivna i fritidshem, andel (%)	61	61	61	61	61	61	61	61
Barn/årsarbetare förskola	5,3	5,3	5,6	5,3	5,25	5,20	5,15	5,2
Barn/årsarbetare ped omsorg	4,6	4,7	5,3	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Inskrivna elever per årsarbetare (fritidshem)	18,6	20,1	20,0	20,1	20,3	20,3	20,3	20,3
Antal elever per lärare (förskoleklass)	18,4	20,4	19,9	20,6	20,1	19,8	18,9	18,1
Antal elever per lärare (grundskola)	12,0	12,1	11,8	11,9	11,9	11,9	11,9	12
Antal elever per lärare (gymnasieskola)	12,7	12,5	12,4	12,7	12,4	12	11,8	11,5
Antal elever per lärare (grundsärskola)	4,4	4,9	5	4,9	4,7	4,5	4,3	4,2
Antal elever per lärare (gymnasiesärskola)	4,9	4,8	5	4,8	4,5	4,2	4	3,9

Antalet barn och elever baseras på alla elever. Underlag från Sektor styrning och stöd (SG:s) befolkningsprognoser och resultat från avläsningar i elevregistersystemet. *Fr o m 2020 redovisas antal elever 16-18 år i befolkningsstatistiken från SG, därav den stora skillnaden i antalet.

Andel inskriva i förskola, pedagogisk omsorg samt fritidshem från Kolada (samtliga verksamheter)

Andel med legitimation från Skolverket samt Kolada (kommunala verksamheter).

Legitimationskrav för undervisningen i fritidshem infördes 2019, men det finns ännu ingen redovisning av måttet, i stället används *Andel heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen i fritidshem.

Personaltäthet från Skolverket samt Kolada (kommunala verksamheter).

Prognos 2022 samt plan 2023–2025 inriktas främst mot motsvarande resultat för riket, undantag är andelen med legitimation som för förskola och fritidshem samt pedagogisk högskoleexamen i grund- och gymnasieskola inriktas på att bibehålla en hög nivå.

Andel inskriva i fritidshem är högre än i riket (55 procent 2021), prognos 2022 och plan 2023–2025 är att bibehålla den högre graden.